

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक २९ मार्च, २०१६ / चैत्र ९, १९३८ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) पर्यावरण मंत्री		
(४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ९५

विद्यार्थ्यांना शिक्षण खर्चाकरिता व्हाउचर्स देण्याच्या प्रस्तावाबाबत

- (१) * १५१२८ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पसंतीच्या शाळेत शिकण्यासाठी आता थेट विद्यार्थ्यांना शिक्षण खर्चाच्या (रुपये ९६ हजार) निम्मी रक्कम व्हाउचर्स द्वारे देण्याची घोषणा मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांनी सांगली येथे केली आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, त्याचे स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, व्हाउचर्स पद्धतीला जगभरातील अनेक देशांमध्ये झालेला विरोध आणि या योजनेचे अपयश याची दखल शासनाने घेऊन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईमध्ये दिल्लीच्या धर्तीवर प्रदुषण कमी करण्याबाबत

(२) * १५५७३ श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, अॅड.अनिल परब :

सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शहरांमध्ये मोठ्या प्रमाणात प्रदुषण वाढले असून दिल्ली शासनाने प्रदुषण कमी करण्यासाठी सम व विषम तारखेला वाहनांचा वापर करण्यासाठी योजना आखली तशाच पध्दतीने योजना पुणे व मुंबई शहरात राबविण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सर्वात जास्त प्रदुषित शहरे कोणती आहेत याची माहिती शासनाने घेतली आहे काय,

(३) तसेच मुंबई शहरातील प्रदुषणाची पातळी दिवसेंदिवस वाढत असून मुंबई प्रदुषणाच्याबाबतीत दिल्लीच्या वाटेवर असल्याने वेळीच प्रदुषणाच्या समस्येला आळा घालण्यासाठी दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी शिवसेनेचे खासदार श्री.राहूल शेवाळे यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे आयुक्त यांची भेट घेऊन प्रदुषण मुक्त मुंबईसाठीचा कृती आराखडा सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू कृती आराखड्याचे स्वरूप काय आहे तसेच राज्यातील विशेषतः पुणे व मुंबईतील वाढत्या प्रदुषणाला रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) व (२) हे खरे नाही.

तथापि, म.प्र.नि. मंडळाव्दारे अमरावती, औरंगाबाद, चंद्रपूर, कोल्हापूर, पुणे, मुंबई, नागपूर, नाशिक, नवी मुंबई व सोलापूर या १० प्रदूषित शहरांचा प्रदूषण नियंत्रणासाठी कृती आराखडा तयार करण्याचे काम प्रस्तावित आहे.

(३) होय.

(४) सदरहू कृती आराखडयामध्ये मुंबईतील वाहनांमुळे होणारे प्रदूषण, कारखान्यांमुळे होणारे प्रदूषण, नागरी घनकचरा व घरगुती सांडपाण्याचे व्यवस्थापन या विषयांसंबंधी आकडेवारी व प्रदूषण नियंत्रणासाठीच्या नियमांच्या काटेकोर अंमलबजावणीबाबत सूचना केलेल्या आहेत.

मुंबई शहरातील लोकसंख्येमुळे घरगुती सांडपाणी व नागरी घनकचरा हे घटक प्रदूषणासाठी प्रामुख्याने जबाबदार आहेत. उपाय म्हणून बृहन्मुंबई मनपाने घरगुती सांडपाणी आणि नागरी घनकचऱ्याची प्रक्रिया व योग्यरीत्या विल्हेवाटीकरीता अर्थसंकल्पामध्ये २५ टक्के तरतूद केली आहे.

तसेच प्रदूषण नियंत्रणासाठी नियमित हवा गुणवत्ता तपासणी केंद्रांद्वारे संनियंत्रण व जनजागृती मोहिमा अशा उपाययोजनाही राबविण्यात येत आहेत.

पुणे शहरातील प्रदूषण कमी करण्यासाठी सी.एन.जी. वापरासाठी प्रोत्साहन तसेच रिक्षांना सी.एन.जी. साठी अनुदान, अपारंपारिक ऊर्जेच्या वापराला प्रोत्साहन, वृक्षारोपण, मेट्रो प्रकल्प राबविणे, सी.एन.जी. वरील पी.एम.पी.एल. च्या बसेसची संख्या वाढविणे, बी.आर.टी. इंटेलिजन्ट ट्रफिक मॅनेजमेंट सिस्टीम, उड्डाणपूल, एकेरी वाहतूक, सायकलीचा वापर वाढविणेसाठी प्रोत्साहन इत्यादी उपाययोजना करणेत येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर विभागाचे तत्कालीन शिक्षण उपसंचालक सेवानिवृत्त शिक्षणाधिकारी
यांचेविरुद्ध गैरप्रकार व गैरव्यवहाराच्या तक्रारी असल्याबाबत**

(३) * १५२०५ श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया :
तारांकित प्रश्न क्रमांक २७७४ ला दिनांक ९ एप्रिल, २०१५ रोजी दिलेल्या
उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
करतील काय :-

- (१) नागपूर विभागाचे तत्कालीन शिक्षण उपसंचालक श्री.महेश करजगांवकर, सेवानिवृत्त शिक्षणाधिकारी श्री.सोमेश्वर नैताम व श्री.ठमके यांचेविरुद्ध गैरप्रकार व गैरव्यवहाराच्या सुमारे १२५ तक्रारी शासनाला प्राप्त झाल्या, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या तक्रारीच्या चौकशीसाठी श्री.नांगरे/शिक्षण संचालक (प्रौढ शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रिस्तरीय चौकशी समिती गठीत केली असून दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१५ पर्यंत चौकशी अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशी समितीने नागपूरला दि. २७ ते ३० ऑक्टोबर, २०१५ रोजी केलेल्या दौ-या दरम्यान अनेक प्रकरणांच्या नस्ती गहाळ झाल्याचे तसेच चौकशी समितीला संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी चौकशीचे कामकाज पूर्ण होऊ नये म्हणून सहकार्य केले नसल्याचे तसेच श्री.महेश करजगांवकर हे महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा मंडळ अमरावती विभाग या पदावर कार्यरत असल्यामुळे चौकशीच्या कामात अडथळा निर्माण झाला, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच श्री.महेश करजगांवकर यांच्याविरुद्ध यापूर्वी सहा चौकशी समितीचे अहवाल सादर करण्यात आले असून या चौकशी अहवालाची शासनाने आर्थिक दबावाखाली दखल घेतली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, समितीच्या चौकशीत अडथळा निर्माण होऊ नये म्हणून श्री. महेश करजगांवकर, श्री.सोमेश्वर नैताम व श्री.ठमके यांना चौकशी पूर्ण होईपर्यंत निलंबित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) या प्रकरणी एकूण १२० तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत.

(२) होय.

(३) नाही, चौकशी समितीस, चौकशीच्या वेळी काही नस्त्या उपलब्ध झाल्या नाहीत, तथापि नस्त्या उपलब्ध करून देण्यासाठी संबंधितांनी चौकशी अधिकारी यांच्याकडे वेळ मागितला आहे. ज्या नस्त्या उपलब्ध झाल्या त्याबाबत कर्मचाऱ्यांनी माहिती देण्याबाबत समितीला पूर्ण सहकार्य केले आहे. श्री.महेश करजगांवकर हे नागपूर विभागाबाहेर अमरावती येथे कार्यरत असल्याने चौकशीकामी कोणताही अडथळा निर्माण झालेला नाही.

(४) नाही, त्यांचेविरुद्ध प्राप्त सर्व प्राथमिक चौकशी प्रकरणी संयुक्तिक कार्यवाही आयुक्त शिक्षण, पुणे यांनी केलेली आहे.

(५) श्री.सोमेश्वर नैताम व श्री.ठमके हे अधिकारी नियतवयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाले आहेत. श्री.महेश करजगांवकर यांची नागपूर विभागाबाहेर बदली करण्यात आलेली आहे व आयुक्त शिक्षण, पुणे यांचे अहवाल तपासून पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**राज्यातील अनुदानित शाळेतील ग्रंथपालांना बी.एड प्रमाणे
वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत**

(४) * १४९६६ डॉ.सुधीर तांबे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७५९० ला दिनांक २४ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अनुदानित शाळेतील ग्रंथपालांना बी.एड प्रमाणे वेतन श्रेणी लागू करावी असा मा. उच्च न्यायालयाचा निर्णय झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासन हा निर्णय केव्हापासून अंमलात आणणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील पत्रकार चंद्रशेखर गिरडकर यांचा
डॉक्टरांच्या हलगर्जीपणामुळे मृत्यू झाल्याबाबत**

(५) * १६२४१ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.रामनाथ मोते : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर येथील पत्रकार चंद्रशेखर गिरडकर यांना मेयो रुग्णालयात दाखल केल्यानंतर डॉक्टरांच्या हलगर्जीपणामुळे त्यांचा मृत्यू झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या तिसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार श्री.गिरडकर यांच्या उपचारादरम्यान हलगर्जीपणा करणाऱ्यांवर डॉक्टरांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही. तथापि, दैनिक सकाळ मध्ये दिनांक १५.१.२०१६ रोजी अशा आशयाची बातमी प्रसिध्द झाली होती.

(२) होय. या बातमीच्या अनुषंगाने प्राध्यापक व विभाग प्रमुख, औषधवैद्यकशास्त्र विभाग, इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती घटित करून चौकशी करण्यात आली होती.

(३) उक्त समितीचे अहवालातील निष्कर्ष खालीलप्रमाणे आहेत.

(i) श्री.चंद्रशेखर गिरडकर यांचा मृत्यू हा अत्याधिक रक्तस्त्राव किंवा “फॅट एम्बोलिझम” यामुळे झाला असावा.

(ii) तथापि, त्यांचा उपचार करणारे डॉक्टर किंवा परिचारिका यांनी निष्काळजीपणा केला नसल्याचे आढळून आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या प्राथमिक शिक्षण विभागाने शिक्षण हक्क कायद्याची

प्रवेश प्रक्रिया सुरु करण्याचा प्रस्ताव पाठविल्याबाबत

(६) * १५८४८ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या प्राथमिक शिक्षण विभागाने शासनाकडे सन २०१६-१७ या वर्षातील शिक्षण हक्क कायद्याची प्रवेश प्रक्रिया सुरु करण्याचा प्रस्ताव माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये पाठवून सदर प्रस्तावास शासनाने मान्यता दिलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षाकरिता शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत वंचित व दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांसाठी राखीव असलेल्या २५% जागांची प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यास दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१६ च्या पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अभियांत्रिकी महाविद्यालयात ४२ टक्के जागा रिक्त राहिल्याबाबत

(७) * १६२४९ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अभियांत्रिकी महाविद्यालयात सन २०१५-१६ या वर्षात एकूण जागांपैकी ४२ टक्के जागा रिक्त आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विद्यार्थ्यांचा प्रवेश नसल्यामुळे अनेक अभियांत्रिकी महाविद्यालयांची स्थिती बिकट झाली असून याचा परिणाम प्राध्यापकांच्या वेतनावर होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी अभ्यासक्रमाकडे वळविण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) केंद्र शासनाच्या मेक इन इंडिया कार्यक्रमास अनुसरून, राज्यातही मेक इन महाराष्ट्र कार्यक्रमाद्वारे खाजगी उद्योगांशी समन्वय वाढवून मागणी वाढविण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासनाने केलेल्या मुल्यांकनामध्ये रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील एकही शाळा अनुदानास पात्र ठरली नसल्याबाबत

(८) * १५००३ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यामध्ये कायम विनाअनुदानित उच्च माध्यमिक शाळांचे शासनाने आयोजित केलेल्या कॅम्पमध्ये मुल्यांकन करण्यात आले असून मुल्यांकन यादीमध्ये वैयक्तिक मान्यतेच्या व अन्य जाचक अटींमुळे रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील एकही शाळा अनुदानास पात्र ठरली नसल्याचे दिनांक २४ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर शाळांमधून अनेक शिक्षक गेली १२ ते १४ वर्षांपासून विनावेतन वा अल्प वेतनावर काम करित असून सदर शाळांमधील शिक्षकांवर उपासमारीची वेळ आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त शाळांचे पुनर्मुल्यांकन करावे, असे रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्हा शिक्षक संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग तसेच प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग व मा. शालेय शिक्षण मंत्री यांना माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निवेदन देवूनही कोणतीच कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यांमधील कायम विनाअनुदान तत्वावर मान्यता दिलेल्या उच्च माध्यमिक शाळांचे ऑनलाईन मुल्यांकन करण्यात आले. सदर मुल्यांकनापूर्वी माहे जुलै, २०१४ व त्यापूर्वी विनाअनुदानित तत्वावर कार्यरत असलेल्या शिक्षकांचे वैयक्तिक मान्यतेचे कॅम्प आयोजित करण्यात आले होते. तथापि, मुल्यांकनाच्या जाचक अटी आहेत ही बाब खरी नाही.

- (२) हे खरे नाही. विनाअनुदानित शाळेवरील शिक्षकांना वेतन देण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थेची आहे.
- (३) संबंधित शाळांना शासन निर्णय दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०११ नुसार मुल्यांकनाच्या तीन संधी उपलब्ध आहेत.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त शिक्षकांना दोन जादा वेतनवाढी देण्याबाबत

(९) * १६०६८ श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७५२४ ला दिनांक ७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त शिक्षकांना दोन जादा वेतनवाढी देण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयाने निर्णय दिला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, जिल्हा आदर्श शिक्षक पुरस्कारार्थींना दोन जादा वेतनवाढ देण्याबाबत शासनस्तरावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

सहाय्या वेतन आयोगामध्ये आगाऊ वेतनवाढीची व्यवस्था बंद झाल्याने उपरोक्त प्रकरणी पुनर्विलोकन अर्ज दाखल केला असून ते प्रकरण मा.उच्च न्यायालयात सुरु आहे.

(२) व (३) जिल्हा आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त शिक्षकांना दोन आगाऊ वेतनवाढी देण्याची बाब ग्रामविकास विभागाच्या अखत्यारीतील असून ग्रामविकास विभागाच्या दि.१२.१२.२००० च्या परिपत्रकानुसार जिल्हा आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त शिक्षकांना एक आगाऊ वेतनवाढ देण्याच्या सूचना होत्या, तथापि सहावा वेतन आयोग लागू झाल्यानंतर आगाऊ वेतनवाढी कशा प्रकारे द्याव्यात याबाबत अंतिम निर्णय झालेली नाही.

अकोला महानगरपालिकेच्या शहर स्वच्छता आराखड्याबाबत

(१०) * १६२१६ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील १९ महानगरपालिकांचे शहर स्वच्छता आराखडे केंद्र शासनास दिनांक १५ जानेवारी, २०१३ रोजी वा त्यासुमारास सादर करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर आराखड्यात अकोला महानगरपालिकेचाही समावेश करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अकोला महानगरपालिकेच्या आराखड्याची अंमलबजावणी होण्याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे

(३) सदर आराखडा अखिल भारतीय स्थानिक स्वराज्य संस्था, मुंबई यांचेकडून तयार करण्यात येऊन पुढील कार्यवाहीसाठी शासनामार्फत केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विशेषतः चंद्रपूर जिल्हा जल, वायु व ध्वनी
 प्रदूषणात ४ थ्या क्रमांकावर असल्याबाबत**

(११) * १५२६१ श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३८४९ ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः चंद्रपूर जिल्हा जल, वायु व ध्वनी प्रदूषणात ४ थ्या क्रमांकावर असून जिल्ह्यात एकूण १४०४ उद्योगांपैकी ५०६ उद्योग अतिप्रदूषित उद्योगाच्या वर्गवारीत (रेड झोन) मोडत असल्याचे दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने पहाणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्ह्यात ज्या उद्योगामुळे मोठ्या प्रमाणात प्रदूषण होत असून अशा किती उद्योगावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

सद्यःस्थितीत चंद्रपूर येथील चार औद्योगिक क्षेत्रे ही सहाव्या क्रमांकावर आहेत.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळांतर्गत चंद्रपूर प्रादेशिक विभागात एकूण १४०५ असून हे उद्योग चंद्रपूर, गडचिरोली व यवतमाळ या जिल्ह्यातील आहेत. यापैकी एकूण ५०६ उद्योग लाल संवर्गातील आहेत व त्यापैकी ३०८ उद्योग चंद्रपूर जिल्ह्यात कार्यरत आहेत.

(२) प्रदूषण पातळी नियंत्रित ठेवण्यासाठी चंद्रपूर कृती आराखड्यानुसार कार्यवाही करण्यात येत असून सन २०१० मध्ये असलेले "समग्र पर्यावरण प्रदूषण मूल्य" ८३.८८ वरून कमी होऊन ८१.९० एवढे झाले आहे.

(३) पर्यावरण गुणवत्ता मानकांचे पालन न करणाऱ्या ३५ उद्योगांवर कायद्यानुसार कारवाई करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे विद्यापीठ व संलग्नित महाविद्यालयात शिकत असलेल्या
दुष्काळग्रस्त विद्यार्थ्यांचे परिक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत**

(१२) * १४८८५ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.सुभाष झांबड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३८९० ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची शुल्क माफ करण्यासाठी परिपत्रक काढून कार्यवाही करण्याची आदेश दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांचे परिक्षा शुल्क माफ करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने जाहिर केला असूनही पुणे विद्यापीठ व संलग्नित महाविद्यालयातील दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांकडून आकारण्यात आलेले परिक्षा शुल्क विद्यार्थ्यांना विद्यापिठाकडून परत देण्यात न आल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच, कृषि विषयक शिक्षण घेत असलेल्या शेतकऱ्यांच्या मुलांनाही शुल्क माफीसाठी पात्र करण्यासाठी शासन निर्णय घेणार आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांचे परिक्षा शुल्क माफ करण्याच्या दृष्टीने शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे काय, त्याचा तपशील काय आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. प्रतिपूर्तीची रक्कम संचालनालयाकडून वितरित करण्यात आली आहे.

(३) दि. २०/१०/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या गावांतील सर्व कृषी महाविद्यालयांना परिक्षा शुल्कात माफी जाहिर करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) दि. २०/१०/२०१५ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे संबंधित कृषी महाविद्यालयातील संबंधित दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे परिक्षा शुल्क माफ करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अनुदानित शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील शिक्षक-शिक्षकेतर
 कर्मचाऱ्यांना ६ व्या वेतन आयोगाची थकबाकी देण्याबाबत**

(१३) * १५९१६ श्री.रामनाथ मोते, श्री.नागो गाणार, डॉ.अपूर्व हिरे, डॉ.(श्रीमती)
नीलम गोन्हे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या अखत्यारित असलेली शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये दिनांक १३ फेब्रुवारी, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडे हस्तांतरित करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उच्च शिक्षण विभागाने संबंधित शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील शिक्षक शिक्षकेतरांना ६ व्या वेतन आयोगाची दिनांक १ जानेवारी, २००६ ते दिनांक ३१ मार्च, २०११ पर्यंतची थकबाकी दिलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने याचिका क्रमांक ११९/२०१३ मधील दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१४ रोजीच्या निर्णयानुसार सर्व शिक्षक शिक्षकेतरांना ६ व्या वेतन आयोगानुसार थकबाकी देण्याचे आदेश दिले होते, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याचिकाकर्त्या व्यतिरिक्त अन्य सर्व शिक्षक शिक्षकेतरांना थकबाकी न देण्याची व न्यायालयीन आदेशाचा अवमान करण्याची कारणे काय आहेत,

- (५) कोकण विभाग शिक्षक मतदार संघाचे लोकप्रतिनिधी व महाराष्ट्र राज्य शिक्षण परिषदेचे कार्याध्यक्ष यांनी दिनांक १२ जानेवारी, २०१६ रोजी दिलेल्या निवेदनांच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) सदर कर्मचा-यांना सहावा वेतन आयोग लागू करताना राज्याची आर्थिक परिस्थिती पाहता सुधारित वेतनश्रेणी दि.०१.०४.२०११ पासून (थकबाकी न देता सुधारित वेतनश्रेणी दि.०१.०१.२००६ पासून निश्चित करून) देण्यात यावी, असा मंत्रिमंडळ स्तरावरून निर्णय घेण्यात आलेला आहे. शासनाचे सदर धोरण विचारात घेऊन याचिका क्र.११९/२०१३ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने याचिकाकर्त्यांना द्यावयाच्या फरकाची रक्कम मा.उच्च न्यायालयाच्या परवानगीने मा.उच्च न्यायालयात जमा करण्यात आलेली आहे. सदर रक्कम याचिकाकर्त्यांना अदा करण्यात आलेली आहे.

(५) लोकप्रतिनिधींच्या मागणीच्या अनुषंगाने याबाबतचा प्रस्ताव पुन्हा वित्त विभागास सादर करण्यात आला होता. त्यास वित्त विभागाने मान्यता दिलेली असून त्यानुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शाळा संच मान्यता निकषाचा व शैक्षणिक
धोरणाचा फेरविचार करण्याबाबत**

(१४) * १४६०८ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्राथमिक, उच्च प्राथमिक, माध्यमिक व संयुक्त शाळांसाठी बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार-२००९ च्या अनुषंगाने सर्व व्यवस्थापनाच्या नवीन शाळा सुरु करणे, वर्ग जोडणे, वर्ग व तुकड्यांचे निकष तसेच संच मान्यतेचे सुधारित निकष विहित करणेबाबत रिट याचिका ९०२६/२०१४ मध्ये मा.न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाबरोबर शासनाने दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ च्या निर्णयाद्वारे सुधारित निर्देश जारी केले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१५ व ८ जानेवारी, २०१६ मधील निकषाबरहुकूम २०१५-१६ ची संच मान्यता करण्यात यावी असेही निर्देशित करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासन निर्णयानुसार सन २०१५-२०१६ ची संचमान्यतेची कार्यवाही करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त सुधारित निकषानुसार झालेल्या संचमान्यतेप्रमाणे राज्यात विभागनिहाय किती शिक्षक अतिरिक्त असल्याचे निर्देशनास आले आहे,
- (५) असल्यास, मे, २०१२ नंतर रिक्त झालेल्या जागी विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये, म्हणून नियुक्त व कार्यरत शिक्षकांचे मान्यतेबाबत शासनाचे कोणतेही धोरण नसणे, शासनाने ठरविलेल्या निकषामुळे मोठ्या संख्येने शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी अतिरिक्त ठरणे, जाचक अटी निकषामुळे मराठी शिक्षण क्षेत्र प्रभावित, अस्थिर होणे, याबाबत शासनाने उक्त निर्णयाचा फेरविचार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सुधारित निकषानुसार सन २०१५-१६ ची संचमान्यतेची कार्यवाही अद्याप सुरु आहे. सदर कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर राज्यातील एकूण अतिरिक्त शिक्षकांची संख्या उपलब्ध होईल.

(५) राज्यातील शिक्षकांच्या रिक्त पदांची भरती, वैयक्तिक मान्यता व अनुषंगिक बाबी संदर्भात शासन निर्णय दि.२० जून, २०१४, १९ जुलै, २०१४ व १९ ऑगस्ट, २०१४ नूसार कार्यवाही सुरु आहे.

**जव्हार (जि.पालघर) तहसील पुरवठा विभागातील
शिधापत्रिकेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(१५) * १५७८८ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश गजभिये, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार तालुक्यातील (जि.पालघर) आदिवासींच्या अशिक्षितपणाचा फायदा घेत शिधापत्रिकेच्या कामास विलंब लावून तहसील कार्यालयातील पुरवठा विभागातील अधिकारी व कर्मचारी गैरव्यवहार करित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त प्रकरणात दोषी असलेल्या पुरवठा विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.
 (२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाबळेश्वर (जि.सातारा) येथील जलशुध्दीकरण केंद्रातील पाणी साठवण टाकीतून पाण्याची गळती होत असल्याबाबत

(१६) * १४६५९ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाबळेश्वर (जि.सातारा) येथील वेण्णा लेक आणि विल्सन पॉईंट येथील जलशुध्दीकरण केंद्रातील पाणी साठवण टाकीतून मोठ्या प्रमाणात लाखो लिटर पाण्याची गळती होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर गळतीमुळे २४ तास वाहणारा ओढा तयार झाला असून वेण्णा धरणाच्या पाण्याची पातळी खालावलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
 (४) असल्यास, सदरहू गळती रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय,
 (२) अंशतः खरे आहे.
 (३) व (४) विल्सन पॉईंट येथील साठवण टाकीच्या आतील बाजूस वॉटर प्रुफिंग व सिमेंट प्लास्टर करून गळती थांबविणेत आली आहे. उर्वरित पाईप लाईन तसेच व्हॉल्व्ह मधून होणाऱ्या गळतीच्या दुरुस्तीची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

धरणाच्या भिंतीमधून होणारी पाण्याची गळती थांबविण्याकरिता पाटबंधारे खात्याकडून सिमेंट ग्राऊटींगचे काम करण्यात आले. परंतु गळतीचे प्रमाण कमी झाले नाही. त्यामुळे स्टील शीट पाईल या तंत्रज्ञानाचा वापर करणेची बाब विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपुर जिल्हयातील प्रदुषण करणाऱ्या कारखान्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(१७) * १५६४१ श्री.ख्वाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपुर जिल्हयात ग्रामीण भागातील विविध कंपन्यामुळे पाणी, वातावरण प्रदुषित होत असताना महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ अधिकारी कोणतीही कारवाई करित नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तसेच नागपुर जिल्हयातील प्रदुषण करणाऱ्या कंपन्या बंद करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नागपुर जिल्हयात प्रदुषण करणाऱ्या कंपन्या बंद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

**अंबानदी (ता.सुधागड, जि.रायगड) येथील पाण्यावर
 रसायनमिश्रित तपकिरी रंगाचे तवंग आल्याबाबत**

(१८) * १४९१० श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबानदीच्या (ता.सुधागड, जि.रायगड) पात्रात गेल्या महिन्यापासून रसायनमिश्रित तपकिरी रंगाचे तवंग आल्याने नदीचे पाणी प्रदूषित झाल्याने लोकांचे आरोग्य धोक्यात आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, अंबानदीच्या नमुन्याचे निरीक्षण व्हावे अशी मागणी जनतेकडून होत आहे, हे खरे आहे काय
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, तदनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे नाही.

जिल्हा आरोग्य अधिकारी, अलिबाग, रायगड यांच्या दि. ०८.०३.२०१६ रोजीच्या अहवालानुसार लोकांचे आरोग्य धोक्यात आल्याची तक्रार प्राप्त झालेली नाही. तसेच कोणत्याही प्रकारची साथ उद्भवली नसून जनतेच्या आरोग्यावर परिणाम झाल्याचे आढळून आलेले नाही.

(२) होय,

उपविभागीय अधिकारी, रोहा यांनी उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, रायगड यांच्याकडे मागणी केली होती.

(३) व (४) होय,

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून अंबा नदीची पाहणी करण्यात येऊन जल गुणवत्ता तपासणी करण्यात आलेली आहे.

जल पृथःकरण अहवालानुसार पाण्याची गुणवत्ता विहित मर्यादेत आढळते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाच्या औषधी धोरणात बदल करण्याबाबत

(१९) * १६३६६ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या औषधी धोरणात बदल करावा आणि औषधांच्या किंमती कमी करण्यात याव्यात या मागणीसाठी महाराष्ट्र सेल्स अँड मेडिकल रिप्रेझेंटेटिव्हज सेल्स असोसिएशनच्यावतीने माहे डिसेंबर, २०१५ च्या दुसऱ्या सप्ताहात देशव्यापी संप पुकारण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही,

माहे डिसेंबर २०१५ च्या दुस-या सप्ताहात देशव्यापी संप पुकारण्याबाबतचे पत्र प्रशासनाच्या फक्त अमरावती कार्यालयाकडे प्राप्त झाले होते. प्रत्यक्षात देशव्यापी संप पुकारण्यात आल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

औषधाच्या किंमती निश्चित करण्याचे धोरण केंद्र शासनाच्या अखत्यारीत असून, राज्याच्या अन्न व औषध प्रशासनाच्या अखत्यारीत नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ग्रामीण सांडपाणी प्रकल्पांसाठी पुरेसा निधी नसल्याबाबत

(२०) * १६४६८ श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १०६ गावांमधील ग्रामीण सांडपाणी जलशुद्धीकरण प्रकल्पासाठी मंजूर झालेल्या १०० कोटी निधीपैकी ९० टक्के निधीत कपात करून फक्त १० टक्केच निधी वितरीत केल्यामुळे राज्यातील सांडपाणी प्रकल्प अडचणीत आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील ग्रामीण सांडपाणी प्रकल्पांसाठी पुरेसा निधी देऊन प्रकल्प मार्गी लावण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

सन २००१ च्या जनगणनेप्रमाणे राज्याच्या ग्रामीण भागातील १५,००० व त्यापेक्षा अधिक लोकसंख्या असलेल्या एकूण ९४ गावांचे सर्वेक्षण करून सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रासाठी पुरेशी व तांत्रिक दृष्ट्या योग्य जागा उपलब्ध असलेल्या २८ गावांची सांडपाणी व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी निवड करण्यात आली आहे. ग्रामीण पायाभूत विकास निधी-१९ (RIDF-XIX) अंतर्गत राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास

बँकने (नाबार्ड) रु.११२.५८ कोटी एवढ्या निधीच्या प्रकल्पास मान्यता दिली असून त्यापैकी रु.९७.३५ कोटी चे अर्थ सहाय्य कर्ज स्वरूपात मंजूर केले आहे. तसेच सदर प्रकल्पात रु.१५.२३ कोटी एवढे शासकीय अनुदानाचे योगदान आहे. या प्रकल्पासाठी आर्थिक तरतूद शासनाकडून प्रथम केली जाणार असून प्रत्यक्ष खर्च झाल्यानंतर, नाबार्डकडून मिळणारी कर्जाची रक्कम प्रतिपूर्ती स्वरूपात घेण्यात येणार आहे.

या प्रकल्पातील २८ गावांपैकी ८ गावातील कामाच्या निविदा मंजूर करण्यात आल्या असून त्यांचे कार्यादेश देण्यात आले आहेत. सदर प्रकल्पासाठी आर्थिक वर्ष सन २०१५-१६ मध्ये पुरवणी मागणीद्वारे रु.२०.०० कोटीचा निधी उपलब्ध झाला असून सदर निधीचे वितरण करण्यात आले आहे. तसेच, निधीच्या उपलब्धतेनुसार उर्वरित गावांची निविदा प्रक्रिया व पुढील आवश्यक कार्यवाही हाती घेण्यात येणार आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेलगांव उजाड शिक्षक कॉलनी (ता.शेगांव, जि.बुलढाणा) येथील
पाणीपुरवठा योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(२१) * १६६२६ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शेलगाव उजाड शिक्षक कॉलनी (ता.शेगांव, जि.बुलढाणा) येथील पाणी पुरवठा योजना शासनाने मंजूर केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजना पूर्ण होऊन देखील परिसरातील नागरिकांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषी अधिकारी व कंत्राटदार यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील आदिवासी पाड्यांना
पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झाल्याबाबत**

(२२) * १६७२४ श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील अतिदुर्गम सायवन, मोरगाव नवापाडा, पासोडी-२, धुंदलवाडी, गडचिंचले, जामशेत, शिसने व आंबोली या आदिवासी पाड्यांना पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई भासत सदरहू गावातील गावकरी आणि पाड्यांवर राहणाऱ्या आदिवासींना तीन ते चार कि.मी. अंतरावर पायपीट करून ओढयावरून पाणी आणावे लागत असल्याचे दिनांक १४ एप्रिल, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी विकास प्रकल्पाच्या माध्यमातून जिल्हा परिषदेकडून पाणी पुरवठा योजनेतर्गत जलकुंभ उभारूनही त्यात पाणी नसल्यामुळे नाईलाजास्तव ओढयाचे दुषित पाणी सदरहू ग्रामस्थांना प्यावे लागत असल्यामुळे साथीचे आजार होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुर्गम आदिवासींसाठी बांधण्यात आलेल्या जलकुंभातून पिण्याचे पाणी नियमितपणे मिळण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) सदर पाड्यांना पाणी पुरवठा करण्याकरिता जिल्हा परिषदेकडून जलकुंभ बांधण्यात आलेला नसल्याने त्यातून पाणीपुरवठा करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि संबंधित पाड्यांना अस्तित्वातील पिण्याच्या पाण्याच्या उद्भवाद्वारे उदा. विहिरी, बुडकी, हातपंप याद्वारे पुरेसा शुध्द पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिडेवाडी (जि.पुणे) येथील मुलींच्या शाळेची झालेली दुरवस्था

(२३) * १६८०५ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८४० ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देशात मुलींची पहिली शाळा पुण्यातील भिडेवाड्यात सुरू झाली त्याच भिडेवाड्याची सध्या अत्यंत दूरवस्था झाली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुण्याच्या मुख्य बाजारपेठेत असलेल्या भिडेवाड्याचे अस्तित्व सध्या जाणवत नसून वाड्यातील खोल्यांमध्ये कचरा साचला आहे, छत जागोजागी तुटलेले तर भिंतींचे पोपडे पडलेले असून केव्हाही भिंती पडण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, पुरातन वास्तुचे जतन करण्यासाठी सदर शाळेची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) सदर वाडा मोडकळीस आला आहे हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) सदर जागेच्या भूसंपादनाबाबत पुणे महानगरपालिका यांच्याकडून कार्यवाही सुरू आहे. याबाबत मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

**राज्यात शालेय पुस्तकाबरोबरच स्वाध्यायमाला व व्यवसाय
 अनावश्यक प्रकाशनांवर प्रतिबंध करण्याबाबत**

(२४) * १६८१२ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून पहिली ते दहावी, बारावी पर्यंतच्या अभ्यासक्रमाच्या पुस्तकांचे प्रकाशन महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन यांच्या माध्यमातून करण्यात येत असताना, पाठ्य पुस्तकांतील अभ्यासक्रमाचा उपयोग करून विविध खाजगी प्रकाशन संस्था, स्वाध्यायमाला, व्यवसाय, गाईडस यासारखी पुस्तके वर्षानुवर्षे प्रकाशित करत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, बहुतांश शाळांमध्ये शालेय पुस्तकाबरोबरच स्वाध्यायमाला व व्यवसाय यासारखी अनावश्यक प्रकाशने सर्रास विद्यार्थ्यांना घेण्यास सक्ती करत असल्याने विद्यार्थी व पालकांवर आर्थिक भार पडत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली काय,
- (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार उक्त प्रकाराला प्रतिबंध घालण्याच्या दृष्टिने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) शासनाकडून महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे यांचेमार्फत पुस्तकांची निर्मिती करून विद्यार्थ्यांकरिता उपलब्ध करून दिली जातात. बोर्डाचे विहित केलेल्या पाठ्यपुस्तकांव्यतिरिक्त इतर पुस्तके शाळेत आणण्यास बंदी घालण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विनाअनुदानित शाळांमध्ये शुल्क निश्चित करण्याबाबत

(२५) * १६९७० श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय

दत्त : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात सुमारे साडे अकरा हजार विनाअनुदानित शाळा असून त्यातील शुल्क निश्चित करण्यासंबंधीचा कायदा सन २०११ मध्ये संमत झालेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शुल्क निश्चित करण्याची अंमलबजावणी केलेली नसल्यामुळे पुढील शैक्षणिक वर्षापासून १५ टक्के शुल्कवाढीस मा.उच्च न्यायालयाने मान्यता दिली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कायदानुसार अपेक्षित असलेले शुल्क निश्चितीची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, सदरहू अंमलबजावणी केव्हापर्यंत होणे अपेक्षित आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

विनाअनुदानित शाळांची संख्या १६,७९६ इतकी आहे. महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११ दिनांक ३.३.२०१४ रोजी संमत झाला असून सदर अधिनियम दिनांक १.१२.२०१४ पासून अंमलात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११ मधील तरतुदीनुसार समिती गठीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालेगांव (जि.नाशिक) येथील रेशन दुकानामध्ये मृत उंदीर सापडल्याबाबत

(२६) * १७०२५ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालेगांव (जि.नाशिक) येथील शासनाच्या रेशन दुकानामध्ये मृत उंदीर सापडले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मृत उंदिरामुळे अनेक आजार पसरण्याचा धोका निर्माण झाल्यामुळे नागरिकांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, तदनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२), (३) व (४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**देवगड-जामसंडे (जि.सिंधुदुर्ग) येथील ग्रामस्थांच्या
पिण्याच्या पाण्याच्या समस्याबाबत**

(२७) * १७१५९ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देवगड-जामसंडे (जि.सिंधुदुर्ग) येथील ग्रामस्थांसाठी पिण्याच्या पाण्यासाठी मा.मुख्यमंत्री, मा.पाणीपुरवठा मंत्री तसेच पालकमंत्री (सिंधुदुर्ग) यांच्याकडे प्रश्न मांडून देखील शासनाने दखल घेतली नसल्याच्या निषेधार्थ दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी तीव्र जनआंदोलनाचा इशारा दिलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने घेण्यात आलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) होय, पाणी टंचाई कार्यक्रमांतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये देवगड-जामसंडे (जि.सिंधुदुर्ग) येथील ३ नळ पाणी पुरवठा विशेष दुरुस्ती उपाययोजना सुचविण्यात आल्या आहेत. सक्षम प्राधिकारी म्हणून त्यापैकी एका प्रस्तावास विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग व २ प्रस्तावांना जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांची प्रशासकीय मान्यता घेण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर सदर दुरुस्तीची कामे तातडीने करण्यात येतील.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य परिक्षा परिषद पुणे यांच्यावतीने घेण्यात
आलेल्या टंकलेखन परिक्षेत झालेला गैरप्रकार**

(२८) * १७१७६ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम येथे महाराष्ट्र राज्य परिक्षा परिषद, पुणे यांच्यावतीने घेण्यात आलेल्या टंकलेखन परिक्षेत एका बोगस परिक्षार्थ्याने तीन विद्यार्थ्यांच्या नांवावर परिक्षा दिल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

- (२) या प्रकरणी प्राप्त झालेल्या तक्रारीमुळे चौकशी केली असता तथ्य आढळले नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

स्कूलबसमधून शाळेत जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा विमा काढण्याबाबत

(२९) * १७५१३ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) स्कूलबसमधून शाळेत जाणाऱ्या मुलांच्या जीवाला धोका होण्याची शक्यता लक्षात घेऊन या मुलांचा विमा काढण्यात यावा, असे आदेश शिक्षण विभागाने सर्व शाळांना दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, शालेय परिवहन समित्यांचे अस्तित्वात नसल्याने विद्यार्थ्यांच्या संरक्षणाबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत तसेच विमा संरक्षणाच्या माध्यमातून एकाही विद्यार्थ्यांच्या विमा काढण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, विद्यार्थ्यांचा विमा काढण्याच्या दृष्टीकोनातून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

- (२) व (३) विद्यार्थ्यांना अपघातामुळे पोहचलेल्या क्षतीची काही प्रमाणात नुकसान भरपाई व सुरक्षा कवच देण्याच्या दृष्टीने राज्यातील सर्व विद्यार्थ्यांसाठी "राजीव गांधी विद्यार्थी सुरक्षा योजना", विमा कंपन्यामार्फत दि.२०/८/२००३ पासून राबविण्यात येत होती. तथापि, सदरहू विमा कंपन्या भरपाई देण्याबाबत टाळाटाळ करित असल्याच्या तक्रारी प्राप्त झाल्यामुळे विधानमंडळात तारांकित प्रश्नांच्या अनुषंगाने झालेल्या चर्चेनुसार विमा कंपन्यामार्फत योजना बंद करून त्या ऐवजी राजीव गांधी विद्यार्थी अपघात सानुग्रह अनुदान योजना सुरु करण्यात आलेली आहे.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात (एनएसएसच्या) राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या विद्यार्थ्यांना
बंधारा बांधण्याची करण्यात येत असलेली सक्ती

(३०) * १७५१८ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर,
श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात (एनएसएसच्या) विद्यार्थ्यांना बंधारा बांधण्याची सक्ती करण्यांत
येत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास, आले हे
खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यात भू-वैज्ञानिकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(३१) * १७६३४ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय
पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यात तीव्र टंचाई परिस्थितीच्या काळात भू-वैज्ञानिकांची ३२ पदे
रिक्त असल्याने अनेक अडचणी निर्माण होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टंचाईकाळात विंधन विहीर खोदकाम करणे, पिण्याच्या पाण्याच्या
विहीरीची कामे भूजल वैज्ञानिकांच्या रिक्त पदांमुळे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे
काय,

(३) असल्यास, मराठवाड्यातील तीव्र टंचाई आणि भीषण दुष्काळ यांचे गांभीर्य
लक्षात घेता भू-वैज्ञानिकांची पदे भरण्याबाबत तसेच इतर जिल्ह्यातील
भू-वैज्ञानिकांची तात्पुरती सेवा मराठवाड्यात देण्याबाबत शासनाने कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) औरंगाबाद विभागामध्ये भूवैज्ञानिक वर्गामधील कनिष्ठ भूवैज्ञानिक, सहाय्यक भूवैज्ञानिक व वरिष्ठ भूवैज्ञानिक अशी एकूण ७८ भूवैज्ञानिकांची पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी ४० पदे भरलेली आहेत.

(२) हे खरे नाही, टंचाई कार्यक्रम अंतर्गत विभागातील भूवैज्ञानिकांमार्फत एकूण १३१३ विंधन विहिरींच्या सर्वेक्षणाचे काम माहे फेब्रुवारी, २०१६ अखेर पूर्ण झालेले आहे. विंधन विहीर खोदाई कार्यक्रम हा कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा, जिल्हा परिषद यांचेमार्फत उप अभियंता (यांत्रिकी), जिल्हा परिषद हे राबवितात.

(३) टंचाईग्रस्त जिल्ह्यामध्ये भूवैज्ञानिकांची पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु असून औरंगाबाद जिल्ह्यामध्ये टंचाई सर्वेक्षणासाठी २ भूवैज्ञानिकांच्या तात्पुरत्या सेवा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. शासनाच्या दिनांक १०.०३.२०१५ च्या पत्रान्वये धुळे, नंदुरबार, हिंगोली, परभणी, उस्मानाबाद व बीड या जिल्ह्यामध्ये बदली झालेल्या अधिका-यांना बदली अधिकारी प्राप्त होईपर्यंत कार्यमुक्त करण्यात येऊ नये, अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) लागू नाही.

पुणे शहर अन्नधान्य वितरणात काळाबाजार झाल्याबाबत

(३२) * १७६७२ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहर अन्नधान्य वितरण अधिकारी श्रीमती निलिमा धायगुडे यांनी बालाजी नगर येथील एमएल नवघणे व जनता वसाहत येथील श्री.गुप्ता या दोघांची रेशन दुकाने चालवायला दिलेली व्यक्ती खिमसिंग राजपुरोहित याने १६७ क्विंटल गहू, ७९ क्विंटल तांदूळ व १००० लिटर रॉकेलचा काळाबाजार केल्याचे दिनांक १९ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे शहरात ज्या रेशन दुकानदारांनी रेशन दुकानांचे परवाने भाड्याने दिलेले आहेत अशा सर्व दुकानदारांचे परवाने शासन रद्द करून, जी व्यक्ती भाड्याने दुकान चालवत आहे त्या व्यक्तींच्या नावावर ते परवाने तसेच खिमसिंग राजपुरोहित यांचेविरुद्ध रेशन धान्य व रॉकेल काळ्या बाजारात विकल्याबद्दल कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२) व (३) सदर प्रकरणी श्रीमती सुनीता गुप्ता यांच्या स्वस्त धान्य दुकान क्र. ह/१८० चालवायला दिलेले व्यक्ती श्री. मुकेश खिंमसिंग राजपुरोहित, श्री. सोहम खिंमसिंग राजपुरोहित यांच्या विरुद्ध जीवनावश्यक वस्तू कायदा १९५५ चे कलम ३ व ७ अन्वये दिनांक १८/१२/२०१५ अन्वये गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

श्री. मोहन नवघणे यांच्या स्वस्त धान्य दुकान क्र. ह/१४० चालवायला दिलेले व्यक्ती श्री.खिंमसिंग राजपुरोहित यांच्या विरुद्ध जीवनावश्यक वस्तू कायदा १९५५ चे कलम ३ व ७ अन्वये दिनांक १९/१२/२०१५ अन्वये गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

वरीलप्रमाणे त्यांच्या दुकानाचे परवाने दिनांक २४/२/२०१६ रोजी निलंबित करण्यात आले आहे.

**नागपूर येथे आंतरराष्ट्रीय मान्यताप्राप्त इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त
 विद्यापीठाला (इग्नू) जागा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३३) * १७८५५ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे आंतरराष्ट्रीय मान्यताप्राप्त इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाचे (इग्नू) यांचे विभागीय केंद्र असून त्या केंद्रावरून १४ जिल्ह्यातील विद्यार्थी शिक्षण घेत असून सदर केंद्राला स्वतंत्र अशी जागा शासनाकडून मिळाली नसल्याने त्यांना अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागीय केंद्राने जागेबाबत संबंधित मंत्री व अधिकाऱ्यांना निवेदन देवून बैठक घेण्यात आली त्यावर शासनाने कार्यवाही करित पाऊण एकर जागा मंजूर केली, परंतु या संबंधी शासनाकडून कोणतेही निर्देश केंद्राला मिळालेले नसल्याने त्यांना स्वतंत्र जागेअभावी बऱ्याच अडचणींचा सामना करावा लागत असल्याचे दिनांक ११ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मंजूर केलेली जागा केंद्राला केव्हापर्यंत देणे अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठामार्फत जमिनीचे बाजार मुल्यानुसार रक्कम भरल्यानंतर जागेचा ताबा दिला जाईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जिल्हा ग्रंथालयांना निधी वितरीत करण्याबाबत

(३४) * १८०६७ श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७९२२ ला दिनांक १७ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील जिल्हा ग्रंथालयांना गेल्या चार महिन्यांपासून निधी मंजूर न झाल्याने जिल्हास्तरीय कार्यालये अंधारात असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित जिल्हा ग्रंथालयांना तात्काळ निधी वितरीत करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये शासनाकडून बीडीएसवर एकूण अर्थसंकल्पीय रकमेच्या ७०% निधीचे वाटप करण्यात आले होते. परंतू जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी कार्यालय, धुळे या कार्यालयाच्या बीडीएस प्रणालीवरील निधी काढण्यास विलंब झाला.

(२) शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०१६ महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक २०१५ निधी वितरण अन्वये अतिरिक्त २०% निधी बीडीएसवर उपलब्ध करून दिल्यामुळे सदर ग्रंथालयास पुरेसा निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉ. बी.आर.आंबेडकर विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय,
हिंणघाट (ता.हिंणघाट, जि.वर्धा) येथे वर्ग ५ वी च्या
५ व्या तुकडीला वेतन अनुदान देण्याबाबत

(३५) * १८१८७ श्री.किरण पावसकर, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ. बी.आर.आंबेडकर विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, हिंणघाट (ता.हिंणघाट, जि.वर्धा) येथे वर्ग ५ वीची ५ व्या तुकडीची पटसंख्या कायम असल्याने विनाअनुदान तत्वावर सन २००३-०४ पासून मंजूर करण्यास परवानगी देण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासन निर्णय क्रमांक पीटीआर १११३/(०१/२०१३) एसएम-४, दिनांकित १३ डिसेंबर २०१३ शासन निर्णय क्रमांक माशातु २०१३/(१०७/१३) माशि-१, दिनांकित २० नोव्हेंबर २०१३ व शासन निर्णय क्रमांक माशाअ १४१४/(६९/२०१४) एसएम-४, दिनांकित ३० जून २०१४ या निर्णयाप्रमाणे सदर शाळेची विनाअनुदानित तुकडी सन २०११-१२ पासून ६० टक्के अनुदानास पात्र आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त शाळा अनुदानास पात्र असूनही वर्ग ५ वीच्या ५ व्या तुकडीला वेतन अनुदान मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर शाळेच्या वर्ग ५ वी ची ५ वी तुकडीला वेतन अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही. सदर शाळेतील इयत्ता ५ वी च्या ५ व्या तुकडीस सन २००३-०४ पासून "कायम" विनाअनुदान तत्वावर परवानगी देण्यात आलेली आहे.

(२) व (३) होय.

(४) व (५) विहित निकषानुसार अनुदानास पात्र घोषित करण्यात आलेल्या शाळा/तुकड्यांना वेतन अनुदान उपलब्ध करून देण्यासाठी सकारात्मक कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत पाणीपुरवठा करण्यात येणाऱ्या गावांना दुषित पाणी मिळत असल्याबाबत

(३६) * १८१९५ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत पाणीपुरवठा करण्यात येणाऱ्या गावांपैकी सुमारे ९४९ गाव वा वस्त्यातील नागरिकांना फ्लोराईड, नायट्रेट, आयर्न आदि घटक युक्त दुषित पाणी कायम स्वरूपी मिळते, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, यापैकी बहुतेक गावांना रासायनिक खते व सांडपाण्यामुळे निर्माण होणाऱ्या नायट्रेटमुळे दुषित पाणी मिळते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर गावांना शुध्द पाणीपुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक ०१/०१/२०१५ रोजी राज्यामध्ये ६०९ गावे/वाडया फ्लोराईड, नायट्रेट, आयर्न व क्षार या घटकामुळे पाणी गुणवत्ता बाधित असून त्यापैकी ९२ गावे/वाडयांना शासन निकषानुसार नळ पाणी पुरवठा योजनांद्वारे शुध्द पाणी पुरवठा सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. माहे जानेवारी, २०१६ अखेर ५१७ गावे/वाडया पाणी गुणवत्ता बाधित आहेत.

(३), (४) व (५) ग्रामीण भागातील सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याचे उदभवाचे पाणी नमुने शासकिय प्रयोगशाळेत नियमितपणे (वर्षातून ०२ वेळा-पावसाळयापूर्वी व पावसाळयानंतर) तपासण्यात येतात. या नमून्याच्या रासायनिक पृथकरणानंतर दि.०१/०४/२०१५ रोजीच्या स्थितीनुसार राज्यामध्ये १९४ गावे/वाडयांमध्ये नायट्रेटचे प्रमाण विहित मानकापेक्षा (४५ मिलीग्रॅम/लिटर)जास्त असल्याचे आढळून आले आहे.

नायट्रेट या घटकामुळे बाधित असलेल्या सदर १९४ गावे/वाडयांचा कृती आराखडयात समावेश करण्यात आला आहे. त्यापैकी माहे जानेवारी, २०१६ अखेर ३९ गावे/वाडयांना शासन निकषानुसार नळ पाणी पुरवठा योजनांद्वारे शुध्द पाणी पुरवठा सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

**औंढा नागनाथ (जि.हिंंगोली) तालुक्यात शिधापत्रिकेला
आधार कार्ड जोडण्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(३७) * १८३८१ श्री.सुभाष झांबड, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औंढा नागनाथ (जि. हिंंगोली) तालुक्यात शिधापत्रिकेला आधार कार्ड जोडण्याचे काम पूर्ण झाले नसल्याने येथील रेशन दुकानदारांनी या महिन्यात धान्याची उचल केली नसल्यामुळे त्याचा त्रास गरीब नागरिकांना सहन करावा लागत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर दुकानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्ह्यातील स्वच्छ भारत मिशन
उपक्रमातील लाभार्थीना अनुदान देण्याबाबत**

(३८) * १८४७२ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ग्रामीण भागातील नागरिकांनी वैयक्तिक शौचालयांची उभारणी करून त्यांचा वापर करावा यासाठी जिल्हा परिषदेच्या स्वच्छता विभागामार्फत उपक्रम राबविला जात असून लाभार्थीना बांधकामासाठी बारा हजार रुपयांचे अनुदान दिले जाते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अहमदनगर जिल्ह्यात चार हजार आठशे लाभार्थी अनुदानाच्या प्रतिकेत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार अहमदनगर जिल्ह्यातील स्वच्छ भारत मिशन उपक्रमातील अनुदानासाठी प्रतिक्षेत असलेल्या लाभार्थींना अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) अहमदनगर जिल्ह्यात स्वच्छ भारत मिशन-ग्रामीण अंतर्गत माहे डिसेंबर, २०१५ अखेर वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी अनुदानाची एकही मागणी प्रलंबित नसून तालुक्यांकडून प्राप्त झालेल्या सर्व अनुदान मागणीच्या प्रस्तावांनुसार अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाविद्यालये व रुग्णालयामधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना
 सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान लाभ विनाविलंब मिळण्याबाबत**

(३९) * १८६४५ श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य सरकारी, निमसरकारी, सेवानिवृत्त कर्मचारी संघटना मुंबई संलग्न महाराष्ट्र राज्य अनुदानित महाविद्यालय व युनानी कर्मचारी संघटना, उपाध्यक्ष साई नगर, अमरावती यांनी दि १ ते ५ जुलै, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास मा.प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषध द्रव्ये विभाग मुंबई व आयुर्वेद संचालक, मुंबई यांना १००% शासन अनुदानित खाजगी आयुर्वेदीक व युनानी महाविद्यालये व रुग्णालयामधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान व त्यावरील लाभ विनाविलंब मिळण्याबाबत मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने दिनांक १ जानेवारी, २०१४ पासून शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना निवृत्त वेतन व उपदान योजना लागू करावी असा निर्णय दिलेला असून त्याचा लाभ मिळाला नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सन १९९९ मध्ये शासनाने मा.सर्वोच्च न्यायालयाला शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्तीवेतन व उपदान योजना टप्पाटप्प्याने लागू करण्याचे आश्वासन दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरची मागणी पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय, अशंत: खरे आहे.

मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ, नागपूर यांनी रिट क्र.५७७१/११ मध्ये दिनांक १०/६/२०१३ रोजी निर्णय देऊन विदर्भातील ४ अनुदानित आयुर्वेदिक महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना निवृत्तीवेतन व उपदान रिट याचिका दाखल झाल्यापासून म्हणजेच दिनांक २१.११.२०११ पासून देण्याचे आदेश दिले आहेत. त्यानुसार, दिनांक १७.१.२०१५ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित केला असून त्यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही चालू आहे.

(३) नाही.

सदर योजनेचे खर्चासाठी येणारा आर्थिक भार विचारात घेता, खाजगी अनुदानित आयुर्वेद व युनानी संस्थेतील शिक्षकांना सेवा निवृत्तीवेतन व उपदान योजना लागू करण्याबाबत शासनाने विचार करावा असे SLP NO.१७८-१७९/१९९७ आणि सिव्हील अपील नं.२८७८-७९/१९९७ मध्ये दिनांक ७.४.१९९७ रोजीच्या न्यायालयीन आदेशात नमूद केले आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे झालेले अतिक्रमण

(४०) * १८६५४ श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : तारांकित प्रश्न क्रमांक

३८३२ ला दिनांक १९ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर याची उपलब्ध जागा किती आहे,

(२) असल्यास, सदर जागा कोणाच्या मालकीची आहे,

(३) असल्यास, त्यापैकी किती जागेवर रुग्णालय आहे व किती जागेवर अतिक्रमण आहे,

(४) असल्यास, सदरहू जागेवरील अतिक्रमण हटविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर या संस्थेची उलब्ध जागा २११.६ एकर इतकी आहे.

(२) सदर जागा शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर या संस्थेच्या नावे आहे.

(३) वरील जागेपैकी सुमारे २०१ एकर जागेत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व संलग्नित रुग्णालय-नागपूर तसेच, अतिविशेषोपचार रुग्णालय असून संस्थेच्या सुमारे १० एकर जागेवर अतिक्रमण झाले आहे.

(४) नागपूर महानगरपालिका आणि पोलिसांच्या मदतीने अतिक्रमण काढण्याचे नियोजन असून त्याकरिता संबंधित संस्थेकडून पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

इचलकरंजी (जि.कोल्हापूर) येथे लाखो रुपयांचा गुटखा जप्त केल्याबाबत

(४१) * १८८३७ श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गुटख्यावर बंदी असतानाही इचलकरंजी (जि. कोल्हापूर) येथे लाखो रुपयांचा गुटखा जप्त करण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गुटख्यावर बंदी असतानाही राज्यात सर्वत्र राजरोसपणे गुटख्याची विक्री करणाऱ्याविरुद्ध बंदी घालण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) गुटख्याची विक्री रोखण्यासाठी शासनातर्फे वेळोवेळी प्रतिबंधित अन्न पदार्थांच्या अनुषंगे तपासणी करून संबंधितांविरुद्ध अन्न सुरक्षा व मानके अधिनियम २००६ अंतर्गत खटला दाखल करण्याची कारवाई करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात माध्यमिक शाळा संहितेमध्ये पहिली ते दहावीच्या विद्यार्थ्यांची सहल ही शैक्षणिक ठिकाणी न नेता अनेक नामांकित रिसॉर्टमध्ये नेत असल्याबाबत

(४२) * १८९२० आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात माध्यमिक शाळा संहितेमध्ये पहिली ते दहावीच्या विद्यार्थ्यांची सहल ही शैक्षणिक ठिकाणी न्यावी तसेच यासाठी पालकांची परवानगी घ्यावी असे स्पष्ट नमूद करण्यात आले असतानाही मुंबईसह उपनगरातील काही शाळांच्या सहली अनेक नामांकित रिसॉर्टमध्ये नेत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या सहलींसाठी पालकांकडून हमीपत्र भरून घेतले जात आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित शाळांवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर विभागामध्ये प्राध्यापकांना वरिष्ठ व निवड श्रेणीसह
सर्व अनुषंगिक लाभ मंजूर करण्याबाबत**

(४३) * १८९५६ श्री.दत्तात्रय सावंत : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७५१५ ला दिनांक २४ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या दि.२७ जून २०१३ च्या आदेशाप्रमाणे विद्यापीठ निवड समितीमार्फत निवड झालेल्या सन १९९२ ते २००० मधील प्राध्यापकांना नियुक्ती नंतर नेट/सेट/पी.एच.डी./एम.फील धारण केलेल्या दिनांकापासून वरिष्ठ व निवड श्रेणी सह सर्व अनुषंगिक लाभ मंजूर करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,मा.उच्च न्यायालयाने प्राध्यापकांना दिलेले लाभ मान्य करून सुध्दा कोल्हापूर विभागातील प्राध्यापकांना हे लाभ दिले गेले नाहीत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील नागपूर, औरंगाबाद विभागामध्ये अश्या प्रकारचे लाभ देण्यात आले असून कोल्हापूर विभागामध्ये वरील प्रमाणे अर्हताधारकांनी मागील ३ वर्षांपासून दिलेले प्रस्ताव सहसंचालक कार्यालयात प्रलंबित ठेवण्यात आले असून अशा प्रकारचे लाभ दिलेले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून प्राध्यापकांना लाभ मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय. हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) शासनाच्या दि.२७ जून, २०१३ च्या निर्णयानुसार अध्यापकांना लाभ देण्यात आले आहेत. मात्र सद्यःस्थितीत प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

प्राध्यापक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे पगार प्रलंबित असल्याबाबत

(४४) * १९०८४ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२५२१ ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह राज्यातील सर्व प्राध्यापक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा पगार हा सेवार्थ या ऑनलाईन प्रणालीच्या माध्यमातून केला जात असल्याने मुंबईतील जवळपास ३००० मान्यताप्राप्त कॉलेजच्या प्राध्यापकांना गेल्या दोन महिन्यांपासून पगारच मिळाले नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात शिक्षकांकडून वारंवार उच्च शिक्षण विभागाच्या सहसंचालकांकडे विचारणा केली असता विभागाकडून उडवाउडवीची उत्तरे देण्यात आलीत, याप्रकरणी बॉम्बे युनिव्हर्सिटी अँड कॉलेज टिचर्स युनियनतर्फे (बुक्टो) दिनांक ९ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास उपोषणाचा इशाराही दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी प्राध्यापक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे पगार सेवार्थ या ऑनलाईनवरून देण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ओहत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) उडवा उडवीची उत्तरे दिली हे खरे नाही.

तथापि, उपोषणाचा इशारा दिला होता हे खरे आहे.

(३) माहे, फेब्रुवारी, २०१६ अखेरचे सर्व संबंधित प्राध्यापक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन अदा करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

एड्युकॉम कंपनीकडून शाळांची झालेली फसवणूक

(४५) * १५११९ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एड्युकॉम कंपनीकडून कार्डीनल ग्रेसियस हायस्कूल, बांद्रा आणि मुंबईसह राज्यातील अनेक शाळांची फसवणूक आणि लुबाडणूक झाली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२), (३) व (४) सदर कंपनीने शाळेबरोबर केलेल्या करारानुसार, शाळेस सुविधा उपलब्ध करून दिलेल्या नाहीत. प्रकरण sole Arbitrator नवी दिल्ली येथे न्यायप्रविष्ट आहे.

राज्यातील साडेतीन हजार शाळा एक शिक्षकी असल्याबाबत

(४६) * १५३०४ श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया :
 तारांकित प्रश्न क्रमांक ११०६५ ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या
 उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
 करतील काय :-

- (१) सन २०१४-१५ मध्ये केंद्र शासनाने राज्यातील शिक्षणाच्या सद्यस्थितीबाबत सर्वेक्षण (युडीएस) केले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, या युडीएसच्या अहवालानुसार १ ली ते ८ वी पर्यंतच्या सुमारे साडेतीन हजार शाळा एक शिक्षकी असून ४२ हजार ४०७ शाळा या दु शिक्षकी आहेत, तसेच ६६ हजार ९८८ शाळांमध्ये मुख्याध्यापकच नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, राज्यात एकीकडे जवळपास २५ हजार शिक्षक अतिरिक्त असताना विषयानुरूप या अतिरिक्त शिक्षकांचे रिक्त पदे असलेल्या शाळांमध्ये समयोजनाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

केंद्र शासनाचा बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम २००९ व शासन निर्णय दि.२८.८.२०१५ नूसार राज्यात एकही एक शिक्षकी शाळा नाहीत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उच्च महाविद्यालयातील प्राध्यापकांनी संपकाळात
केलेल्या विद्यादानाचे वेतन देण्याबाबत**

- (४७) * १४९६७ डॉ.सुधीर तांबे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०३६ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१४ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) उच्च महाविद्यालयातील प्राध्यापकांनी केलेल्या संपकाळातील त्यांचे विद्यादानाचे कार्य पूर्ण केलेले असताना त्यांना संपकाळातील वेतन देण्याचे शासन टाळाटाळ करित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त विषयाबाबतचा संपूर्ण अहवाल शासनास सादर करून एक वर्ष होऊनही कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्राध्यापकांचे संपकाळातील वेतन त्वरित मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच सदर प्राध्यापकांना वेतन केव्हापर्यंत मिळण्याचे अपेक्षित आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) अकृषि विद्यापीठीय शिक्षक व संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या परीक्षेच्या कामकाजावरील बहिष्काराबाबत शासनाने शासन परिपत्रक दि. ६ मार्च, २०१३ अन्वये बहिष्कारात भाग घेतलेल्या अध्यापकांना “काम नाही वेतन नाही” या तत्वानुसार वेतन अदा करण्यात येऊ नये असा निर्णय घेतला आहे. एम. फुक्टो. या शिक्षक संघटनेने परीक्षेच्या कामकाजावर घातलेल्या बहिष्काराविरुद्ध मा.उच्च न्यायालयात याचिका क्र.१३२६/१२ दाखल झाली होती. मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक १० मे, २०१३ च्या आदेशानुसार तक्रार निवारण समिती २६ जून, २०१३ च्या शासन निर्णय अन्वये गठीत करण्यात आलेली आहे. सदर समितीच्या दोन बैठका घेण्यात आल्या. उक्त कालावधीतील वेतन देणेबाबतचा निर्णय अद्यापही घेण्यात आलेला नाही. आता उक्त समितीची पुनर्रचना करून दि.०४.०२.१३ ते दि.१०.०५.१३ या कालावधीत परीक्षेच्या बहिष्कारात सहभागी झालेल्या शिक्षकांचे या कालावधीचे वेतन बंद करण्याबाबत

घेतलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने शिक्षक संवर्ग व संघटनांची भूमिका ऐकून घेऊन निर्णय घेण्यासाठी दि.१०.०३.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरावर समिती गठित करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासनाने ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले लोकवाचवा लेक
शिकवा अभियान राबविण्याचा घेतलेला निर्णय

(४८) * १६१६९ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले लोकवाचवा लेक शिकवा या अंतर्गत दिनांक ३ ते २६ जानेवारी, २०१६ या कालावधीत अभियान राबविण्याचा निर्णय घेतला होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या अभियानांतर्गत कोणकोणते कार्यक्रम राबविण्यात आले होते तसेच त्यासाठी किती तरतूद उपलब्ध करून देण्यात आली होती,
- (३) उक्त अभियानासाठी शाळांची निवड करण्यासाठी कोणते निकष निश्चित करण्यात आले होते व एकूण किती शाळांची निवड करण्यात आली आहे,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी सुरु केलेल्या अभियानाची फलनिष्पत्ती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय

(२) लेक वाचवा लेक शिकवा या अभियानांतर्गत लोकसहभागातून शालेय गरजेच्या वस्तुंचे वाटप, कर्तृत्ववान माजी विद्यार्थीनींचा सत्कार, शाळाबाह्य मुलींच्या घरभेटी, स्थलांतरीत पालकांच्या मुलींना शाळेत दाखल करणे, महिला कार्यकर्त्यांचा सत्कार, भटक्या जाती जमातीच्या मुलींचे सर्वेक्षण, घोषवाक्य स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, चित्रकला स्पर्धा, बुध्दीबळ स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, ज्युडो कराटे प्रात्यक्षिक, विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीचे चावडी वाचन, कृती अध्यापन दिन, आदर्श माता पुरस्कार असे कार्यक्रम राबविण्यात आले.

(३) सदर अभियान सर्व शाळांसाठी राबविण्यात आले.

(४) मुलींना शिक्षण घेण्यासाठी प्रोत्साहित करणे, त्यांच्या आत्मविश्वास रुजविणे, मुलींच्या शिक्षणाला गती मिळावी, एकही मुलगी शिक्षणापासून वंचित राहू नये, मुलींच्या शिक्षणाला प्रतिष्ठा व गुणात्मक दर्जाचे अधिष्ठान लाभावे, परिस्थितीमुळे मुलींच्या शिक्षणात खंड पडू नये, शाळाबाह्य मुलींना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी प्रयत्न करणे, स्थलांतरीत पालकांच्या मुलींच्या अखंडीत शिक्षणाची हमी देणे, मुलींना शिक्षणाची प्रेरणा देणे, त्यांच्या वैचारिक व तार्किक क्षमता निर्माण करणे, शारीरिक क्षमता वाढीस लावणे हे उद्देश लेक वाचवा लेक शिकवा या अभियानात केंद्रिभूत ठेवण्यात आले होते.

शिक्षक पात्रता (टी.ई.टी.) परिक्षेची प्रश्नपत्रिका फुटल्याबाबत

(४९) * १६२२८ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.रामनाथ मोते, श्री.नागो गाणार, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.अनिल परब, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यभरात घेण्यांत आलेल्या शिक्षक पात्रता परिक्षेचा पहिल्या सत्रातील पेपर बीड जिल्ह्यात व अन्यत्र सकाळी परिक्षा सुरु होताच काही क्षणातच पेपर फुटल्याचे दिनांक १६ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पेपर फुटीप्रकरणी बीड, पुणे, धुळे इ. ठिकाणी पोलिसात तक्रार दाखल करण्यात आली असून याप्रकाराच्या चौकशीचे आदेश विभागाचे सचिव यांना देण्यात आले आहेत, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरील चौकशी पूर्ण होऊन या चौकशीत काय निष्पन्न झाले व तदनुषंगाने संबंधित दोषींविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, पेपर फुटीमुळे अनेक परिक्षार्थींचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून शासनाने कोणता धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे वा घेण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

शिक्षक पात्रता (टिईटी) परीक्षेची दिनांक १६ जानेवारी, २०१६ ची प्रश्न पत्रिका (शिक्षक पात्रता भाग एक) फुटल्याची घटना बीड येथे उघडकीस आली.

(२) होय.

(३) सदर प्रकरणी गुन्हे दाखल करण्यात आलेले असून चौकशीसाठी प्रकरण राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागाकडे सोपविण्यात आले आहे. चौकशीनंतर दोषी व्यक्तींवर योग्य ती कारवाई करण्यात येईल.

(४) पेपर १ ची परीक्षा संपूर्ण राज्यात पुन्हा घेण्याचे प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे विहिगाव (ता.शहापूर, जि.ठाणे) आदिवासीबहुल
 गावात नळ पाणी पुरवठा योजना राबविणेबाबत**

(५०) * १६८७८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २००८-०९ या वर्षी शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेअंतर्गत मौजे विहिगाव, (ता.शहापूर, जि.ठाणे) या आदिवासीबहुल गावात नळ पाणी पुरवठा योजना राबवून त्यासाठी रक्कम रुपये ४२ लाख ८३ हजाराचा निधी उपलब्ध करून देण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पाणी पुरवठा योजनेवर लाखो रुपये खर्च करूनही योजनेची कामे अर्धवट स्थितीत असल्याचे व झालेला खर्च संबंधित अधिकारी व ठेकेदार यांनी घेतल्याचे दिनांक २४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच सदर योजनेसाठी विद्युत लघुदाब पुरवठा होत नसल्यामुळे व श्री फेज जोडणी मिळत नसल्याने योजनेचे काम बंद असल्याचे संबंधित उपअभियंता, पंचायत समिती, शहापूर यांचे म्हणणे आहे तर, दुसरीकडे या योजनेला श्री फेज देण्यास, "आमचा मार्ग मोकळा आहे कारण लघुदाबवाहिनी पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध आहे," असे संबंधित कनिष्ठ अभियंता, विज वितरण कंपनी, कसारा यांचे म्हणणे असून त्यामुळे सदर योजनेचे काम प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय, व याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे,

(४) त्याचप्रमाणे याबाबत संबंधित गावाच्या सरपंच यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे व संबंधित पाणी पुरवठा अधिकारी यांचेकडे वारंवार तक्रारी करूनही त्याप्रकरणी कार्यवाही झाली नसल्याचे त्याच सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली व त्याबाबत सद्यस्थिती काय आहे.

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे. विहिगाव-तेलमपाडा नळ पाणी पुरवठा योजनेस रुपये ३०.५४ लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) होय, हे खरे आहे. सदर योजनेचे ८० टक्के काम पूर्ण झाले आहे. योजनेला आवश्यक असलेली विद्युत जोडणी (थ्री फेज) महाराष्ट्र राज्य वितरण कंपनीने दिलेली आहे. परंतु, एक फेज वारंवार खंडीत होत असल्याने व पुरेशा दाबाने विद्युत पुरवठा होत नसल्याने सुरळीत पाणी पुरवठा करता येत नाही.

(५) सद्यःस्थितीत पुरेशा दाबाने विद्युत पुरवठा होत नसल्याने पुन्हा विद्युत वितरण कंपनीकडे प्रत्यक्ष भेटून तक्रार नोंदविलेली आहे.

**शासकीय तंत्रनिकेतनमध्ये कार्यरत कंत्राटी अधिव्याख्यात्यांच्या
सेवा नियमित करण्याबाबत**

(५१) * १५९०४ श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४५८ ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भातः सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय तंत्रनिकेतनमध्ये कार्यरत कंत्राटी अधिव्याख्यात्यांच्या सेवा नियमित करणेबाबत मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासनाने ३ वर्ष सेवा पूर्ण केलेल्या अधिव्याख्यातांना नियमित करून पदस्थापना दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय वरिष्ठ महाविद्यालयात ३ वर्षे सेवा पूर्ण केलेल्या व ३ वर्षापेक्षा कमी सेवा झालेल्या कार्यरत कंत्राटी व तदर्थ अधिव्याख्यातांना नियमित करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) मा.सर्वोच्च न्यायालय व मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर यांच्या आदेशानुसार शासकीय तंत्रनिकेतनमध्ये कार्यरत व दि.३१ जानेवारी, २०१५ रोजी सेवेची ३ वर्ष पूर्ण करणा-या कंत्राटी अधिव्याख्यात्यांच्या सेवा नियमित करून पदस्थापना दिली आहे.

(२) उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय महाविद्यालये/संस्था मधील हंगामी/ कंत्राटी अधिव्याख्याते/ग्रंथपाल/ शारिरिक शिक्षण संचालक यांच्या नियुक्त्या नियमित करण्याबाबत मा.उच्च न्यायालय/ मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण यांनी वेगवेगळ्या याचिकांमध्ये दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणातील कर्मचारी भत्ते,
 पदोन्नतीपासून वंचित असल्याबाबत**

(५२) * १८२४६ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणातील सुमारे १५ हजार कर्मचा-यांना भत्ते, पदोन्नतीपासून वंचित ठेवण्यात आल्याचे नुकतेच माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच वर्षातून दोन वेळा मिळणारा सन २०१५ मधील दोन महागाई भत्ता कर्मचा-यांना मिळाला नसून १२ आणि २४ वर्षानंतर लागू होणा-या कालबद्ध पदोन्नतीच्या लाभापासूनही सदर कर्मचारी वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कर्मचा-यांच्या पदोन्नत्या थांबविल्यामुळे मुळ पदावरच काम करावे लागत असल्यामुळे त्यांचे आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(५) असल्यास, तदनुसार उक्त कर्मचा-यांना तात्काळ भत्ते व पदोन्नती देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नाही.

(२) अशंत: खरे आहे.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची आर्थिक स्थिती बिकट असल्यामुळे शासनाने माहे जानेवारी, २०१५ व जुलै, २०१५ रोजी लागू केलेले महागाई भत्ते म.जी.प्रा.च्या कर्मचा-यांना अद्याप लागू केले नाही.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणातील अधिकारी/कर्मचा-यांना १२ वर्षांची कालबद्ध/आश्वासित प्रगती योजनेंतर्गत लागू केलेली वरिष्ठ वेतनश्रेणी यापूर्वीच लागू करण्यात आलेली आहे.

२४ वर्षांनंतर मिळणारी सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची आर्थिक स्थिती बिकट असल्यामुळे अद्याप म.जी.प्रा. कर्मचा-यांना लागू करण्यात आली नाही. तथापि, ही योजना तातडीने लागू करण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(३) कर्मचा-यांना आहे त्या पदावर काम करावे लागत असले तरी १२ वर्षांच्या सेवेनंतर अनुज्ञेय ठरत असलेल्या आश्वासित प्रगती योजनेअंतर्गत वरिष्ठ पदाची वेतनश्रेणी लागू केली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामधील कर्मचा-यांचे आर्थिक नुकसान होत आहे, ही बाब वस्तुस्थितीस धरून नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणातील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या वेतन आणि भत्ते व निवृत्तीवेतन याचा भार राज्य शासनामार्फत स्विकारण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शाळा महाविद्यालयात तक्रार पेटया लावण्याबाबत

(५३) * १७७२७ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शाळा, महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थी व विद्यार्थीनींच्या समस्या जाणून घेण्यासाठी शाळा व महाविद्यालयात लावण्यात आलेल्या तक्रार पेटया बऱ्याच शाळा महाविद्यालयांमध्ये नसल्याचे दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, ज्या शाळा, महाविद्यालयात तक्रार पेटया नाही अशा शाळा, महाविद्यालयावर सक्तीने तक्रार पेटया लावण्यास सक्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

शाळांमध्ये तक्रार पेटया लावण्याबाबतचा निर्णय जिल्हा पातळीवरून घेण्यात आला होता.

(२) व (३) तक्रार पेटया लावण्याबाबत शाळांना जिल्हा स्तरावरून सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद येथे भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाचे (साई) केंद्र स्थापन करणेबाबत

(५४) * १४८८८ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : सन्माननीय क्रिडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विधानसभेचे मा.अध्यक्ष व मा. क्रीडा मंत्री यांची दि. २ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी क्रिडा संघटनेसोबत बैठक घेऊन भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाचे (साई) केंद्र औरंगाबादलाच होईल अशी घोषणा मा. क्रीडा मंत्री यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सद्यस्थितीत औरंगाबाद येथे साई क्रीडा प्रशिक्षण केंद्रातील सुविधा आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या असून फक्त ६० ते ७० कोटी रुपयांमध्ये विभागीय केंद्र होऊ शकते, हे खरे आहे काय,

(३) परंतु, सदर केंद्र औरंगाबाद येथे न करता मोठ्या प्रमाणावर खर्च करून नागपूर येथे करणार असल्याचे मा.मुख्यमंत्री यांनी भूमिका घेतली, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यापुर्वी आय.आय.एम. ही संस्था नागपूरला देऊन मराठवाड्यावर शासनाने अन्याय केला आहे, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, मराठवाड्याची भौगोलिक परिस्थिती लक्षात घेता साई केंद्र औरंगाबाद येथेच स्थापन करण्यासाठी शासन केव्हापर्यंत निर्णय घेणार आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) या संदर्भात दिनांक ०२.०२.२०१५ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाच्या औरंगाबाद येथील पश्चिम विभागीय प्रशिक्षण केंद्रास प्रादेशिक केंद्राचा दर्जा मिळण्या संदर्भात केंद्र शासनास प्रस्ताव पाठविण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

(२) सदरहू ठिकाणी वसतिगृह, स्पोर्टस् सायन्स सेंटर, बहुउद्देशीय हॉल, इनडोर हॉल, फीटनेस सेंटर, स्टीम / सोना बाथ सुविधा आणि विविध खेळांची क्रीडांगणे इ.सुविधा असून सदर क्रीडा सुविधा आंतरराष्ट्रीय दर्जानुसार विकसित करणेकरिता अंदाजित रु.६० ते ७० कोटी रुपयांची आवश्यकता आहे.

(३), (४) व (५) औरंगाबाद येथील भारतीय क्रीडा प्राधिकरणाच्या पश्चिम विभागीय प्रशिक्षण केंद्रास प्रादेशिक केंद्राचा दर्जा मिळण्या संदर्भात केंद्र शासनास दिनांक २५.०२.२०१५ च्या पत्रान्वये विनंती करण्यात आली आहे. तथापि, केंद्र शासनाच्या अर्थ सहाय्यातून सुरु करावयाच्या केंद्र पुरस्कृत विविध क्रीडा विषयक/शैक्षणिक संस्था संदर्भात निर्णय घेण्याची बाब केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर (जि.पालघर) तालुक्यात उत्तम दर्जाचा पोषण आहार पुरवणाऱ्या संस्थेचे काम बंद करण्याचा घाट घातला जात असल्याबाबत

(५५) * १५९२५ श्री.रामनाथ मोते, श्री.नागो गाणार, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर (जि.पालघर) तालुक्यात जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळांची व त्यामध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या किती आहे,

(२) असल्यास, इस्कॉन फूड रिलीफ फाउंडेशन या संस्थेकडून विद्यार्थ्यांना उत्तम दर्जाचा व नियमितपणे सकस पोषण आहार दिला जात असूनही सदर संस्थेचे सुमारे २ कोटी ३ लाख रुपये थकबाकी अद्यापही शासनाने दिली नसून सदरची रक्कम रोखून धरण्याची कारणे काय आहेत,

(३) शासनाकडून सुमारे २ कोटी थकीत निधी मिळाला नसतानाही अखंडितपणे विद्यार्थ्यांना पोषण आहार देणाऱ्या सेवाभावी संस्थेला पोषण आहार योजनेतून वगळण्याचा घाट घातला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून संबंधित संस्थेचे काम रद्द न करता सुरु ठेवण्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) पालघर तालुक्यात जिल्हा परिषदेच्या एकूण ४२४ शाळा असून त्यामध्ये एकूण २८७७० इतके विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

(२) सदर संस्थेची माहे डिसेंबर, २०१५ पर्यंतची देयके अदा केली असून माहे जानेवारी, २०१६ पासूनची थकित देयके मार्च, २०१६ मध्ये शासनाने वितरीत केलेल्या निधीतून अदा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील विनाअनुदानित उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांना
 अनुदान मिळणे व अन्य प्रलंबित मागण्यांबाबत**

(५६) * १६२७८ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.नागो गाणार, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विनाअनुदानित उच्च माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालये, तुकड्या, वर्ग यांचे मुल्यांकनाचे कामकाज पूर्ण करून अनुदान पात्र शाळा-कनिष्ठ महाविद्यालयांची यादी त्यासंबंधीची आर्थिक तरतुद करून जाहिर करावी, या मागणीसाठी महाराष्ट्र राज्य विनाअनुदानित उच्च माध्यमिक शाळा कृति समितीच्यावतीने नागपुर येथे उपोषण इ. आंदोलन करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात कायम विना अनुदानित उच्च माध्यमिक शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालय यांचा कायम शब्द काढून सन २०१४-२०१५ साठी लागणारा आर्थिक भार स्वतंत्र करण्यात येईल, यासंबंधी माहे फेब्रुवारी, २०१४ मध्ये शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणात शासन निर्णयाद्वारे मुल्यांकनाचे आदेश देण्यात आले असले, तरी यास नाशिक, कोल्हापूर, नागपुर, लातूर वगळता अन्य विभागाकडून ५ वेळा दिरंगाई झाल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, संबंधित संघटनेने दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ चे निवेदनाद्वारे कायम शब्द वगळलेल्या उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालये, तुकड्या विभाग, विषय यांना कायम शब्द वगळलेल्या तारखेपासून १०० टक्के अनुदान द्यावे व त्याची आर्थिक तरतुद करावी जुन्या शिक्षकांवर अन्याय करणाऱ्या कोणत्याही शाळांचे संच, वैयक्तिक मान्यता, मुल्यांकन तपासणी पात्रता यादी जाहिर व पगार आदि बिले न देणे, कायम विनाअनुदानित शाळा / महाविद्यालयांना वेतनेतर अनुदान द्यावे सन २०१३-१४ व पुर्वीच्या संच मान्यतेनुसार शिक्षकांना वैयक्तिक मान्यतेसाठी रोस्टरची अट शिथिल करावी इ. मागण्या करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय ,

(५) असल्यास, विनाअनुदानित उच्च माध्यमिक शाळांचे विविध प्रलंबित मागण्यांप्रकरणी शासनाने कोणता निर्णय घेतला व कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) (३) व (४) होय.

(५) शाळांचे संच मान्यता, वैयक्तिक मान्यता, मुल्यांकन तपासणी पात्रता यादी जाहिर व पगार आदि बिले न देणे, या मागण्यांसदर्भात कार्यवाही करण्याबाबत सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालकांना शिक्षण संचालक, पुणे यांच्या स्तरावरून सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. राज्यातील उच्च माध्यमिक शाळांची मुल्यांकनाच्या विहित निकषानुसार तपासणी/छाननीची कार्यवाही आयुक्त (शिक्षण) यांचे स्तरावर सुरु आहे.

**वसई-विरार (जि.पालघर) परिसरात बोगस फार्मासिस्ट
 नशेच्या औषधांची विक्री करित असल्याबाबत**

(५७) * १७९८५ श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले,
 श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा
 खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार (जि.पालघर) परिसरात बनावट फार्मासिस्ट पदव्या मिळवून अनेक औषधांच्या दुकानांमधून नशेच्या औषधांची मोठ्या प्रमाणावर विक्री होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या तिसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने आतापर्यंत किती औषधांच्या दुकानांवर कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

तथापि, दिनांक २२/१/२०१६ च्या दैनिक लोकमतच्या पालघर वसई पुरवणीत अशा प्रकारची बातमी प्रसिध्द झाली होती. याबाबत दैनिक लोकमतकडे प्रशासनाने संपर्क साधला असता, सदर बातमी "केमिस्ट परिवार ऑफ न्युज" या संघटनेने दिली असून त्या आधारे छापल्याचे सांगितले आहे.

(२) होय.

सदर बातमीबाबत प्रशासनाने दैनिक लोकमत तसेच संघटनेकडे चौकशी केली आहे.

(३) प्रकाशित करण्यात आलेल्या बातमीत कोणतीही विशिष्ट वा ठोस माहिती नसल्याने प्रशासनाकडून कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाने राज्यातील पाणी व स्वच्छतेसाठी

असलेल्या योजना बंद असल्याबाबत

(५८) * १८९७७ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने राज्यातील पाणी व स्वच्छतेसाठी असलेल्या योजनांना निधी बंद केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन पाणीपुरवठा योजना सुरु करण्याचे प्रस्तावित आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यासाठी किती निधी मंजूर करण्यात आला आहे व त्या योजनेचे स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नाही.

(२) व (३) राज्यातील ग्रामीण जनतेला पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामार्फत "मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम" ही नवीन योजना प्रस्तावित करण्यात आली असून सदर योजनेस शासनाची मान्यता घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

सदर प्रस्तावित कार्यक्रमांतर्गत ज्या ठिकाणी नळ पाणी पुरवठा योजनेची आवश्यकता आहे अशा ठिकाणी नवीन योजना घेणे, बंद असलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनांचे पुनरुज्जीवन करणे व अस्तित्वातील योजनांची देखभाल दुरुस्ती करणे या बाबी प्रस्तावित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे धनगर मोहा (ता.गंगाखेड, जि.परभणी) येथील स्वस्त धान्य दुकानदाराने धान्य काळ्या बाजारात विकल्याबाबत

(५९) * १६५४६ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११७०७ ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे धनगर मोहा (ता.गंगाखेड, जि.परभणी) येथील स्वस्त धान्य दुकानदार श्री.गिरी यांनी शिधावाटप पत्रिकाधारकांना पुरवठा विभागाने वितरीत करण्यासाठी दिलेले धान्य काळ्या बाजारात विकल्याबाबत भिमराव खांडेकर व दत्ताराव हाके यांनी दि. ३० सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लेखी तक्रार तहसिलदार, गंगाखेड यांचेकडे दाखल करूनही माहे जानेवारी, २०१६ पर्यंत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काळ्याबाजारात स्वस्त धान्य दुकानदार श्री.गिरी यांनी धान्य विकल्याची तक्रार असतानाही शासनाने कार्यवाही न करण्याची कारणे कोणती आहेत,

(३) तसेच सदरहू कार्यवाही केव्हा पर्यंत होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२) व (३) मौजे धनगर मोहा (ता.गंगाखेड, जि. परभणी) येथील स्वस्त धान्य दुकानदार श्रीमती. गिरी यांनी धान्य काळ्या बाजारात विकल्याबाबत श्री. भिमराव खांडेकर व श्री. दत्ताराव हाके यांनी दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी तक्रार केली होती. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी

केली असता, श्रीमती. गिरी यांच्या स्वस्त धान्य दुकानात अनियमितता आढळून आल्याने, दिनांक १२/१०/२०१५ रोजीच्या आदेशान्वये दुकान निलंबित करून शिधापत्रिका धारकांची गैरसोय होऊ नये म्हणून सदर दुकानाची पर्यायी व्यवस्था कोट्टी येथील दुकानास जोडण्यात आले आहे.

मल्हार पेठ (ता.कराड, जि.सातारा) येथे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत

(६०) * १६३७८ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मल्हार पेठ (ता.कराड, जि.सातारा) येथे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर ठिकाणी स्वच्छ पाणीपुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नाही.

प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडून वेळोवेळी प्राप्त अहवालानुसार जानेवारी, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहातील तसेच आसपासच्या महिन्यातील पाणी पिण्यास योग्य असल्याचे तपासणीत आढळून आले आहे. योजनेमध्ये प्रेशर फिल्टर बसविलेला असल्याने योजनेतून शुध्द पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होत आहे.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बॉम्बे हायकोर्टाचे मा.मुंबई उच्च न्यायालय नामकरण करण्याबाबत

(६१) * १६४२७ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :
तारांकित प्रश्न क्रमांक ९३४० ला दिनांक २४ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या
उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मराठी भाषा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
करतील काय :-

- (१) राज्याच्या मराठी भाषा समितीने मा.बॉम्बे हायकोर्टाचे मा.मुंबई उच्च न्यायालय असे नामकरण करण्याची राज्य शासनास शिफारस केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी बॉम्बे हायकोर्टाचे नामकरण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

- (२) बॉम्बे हायकोर्टाचे मा.मुंबई उच्च न्यायालय नामकरण करण्याबाबतच्या प्रस्तावावर केंद्र शासनाच्या विधी व न्याय मंत्रालयामार्फत कार्यवाही सुरू असून याबाबत केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा सुरू आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेलोडी (ता.खामगांव, जि.बुलढाणा) येथे भारत निर्माण योजनेतर्गत
पाणी पुरवठा योजनेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(६२) * १६५८६ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि
स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे शेलोडी (ता.खामगांव, जि.बुलढाणा) येथे सन २०१०-११ पासून भारत निर्माण योजनेतर्गत जलस्वराज ही योजना मंजूर असून त्यात गैरव्यवहार झाला असल्याची तक्रार सरपंच यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रुपये ८५.७५ लक्ष खर्च करून देखील गावक-यांना शुध्द पाण्यापासून वंचित रहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी करून दोषी ठेकेदार, अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे. सदर योजना राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०११ मध्ये मंजूर आहे.

(२) हे खरे नाही.

सदर योजनेतून पाणी पुरवठा सुरु आहे.

(३) तथापि, योजनेच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर प्रकरणी उपविभागीय अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, नांदूरा यांचेमार्फत फेब्रुवारी, २०१६ चौकशी आदेशीत केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घिवली (ता.जि.पालघर) येथील टोकपाडा वसाहतीस अपूरा व
अनियमित पाणी पुरवठा होत असल्याबाबत**

(६३) * १८१८६ श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) घिवली (ता.जि.पालघर) येथील टोकपाडा वसाहतीस २० वर्षांपासून अपूरा व अनियमित पाणी पुरवठा होत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्या अस्तित्वात असलेल्या पिण्याच्या पाण्याची टाकी नादुरुस्त असल्यामुळे सदरहू वसाहतीस पाणी पुरवठा होत नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू ग्रामस्थांना पिण्याच्या पाण्यासाठी ५ ते १० कि. मी. अंतरावर रात्रंदिवस भटकंती करावी लागत असल्यामुळे २५००० लीटरची पिण्याच्या पाण्याची नविन टाकी बांधून मिळावी म्हणून मा. पालकमंत्री पालघर, मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री व प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना ग्रामस्थांनी निवेदन माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय व २५००० लीटरची पाण्याची नविन टाकी बांधून स्वतंत्र जलवाहिनी जोडण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. सदर योजनेचा कालावधी संपलेला आहे. ग्रामपंचायतीने विद्युत देयके न भरल्यामुळे उंच टाकी ऐवजी थेट पाईपलाईनद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे. त्यामुळे पुरेसा पाणी पुरवठा होण्यास अडचणी निर्माण होत आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) होय, सदर योजनेतील पाईपलाईन कमकुवत झाल्यामुळे अतिरिक्त जल जोडण्यामुळे व थेट पाणी पुरवठ्यामुळे कमी दाबाने पाणी पुरवठा होत असल्याने महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने नवीन जलवाहिनीचे काम करण्यासाठी रुपये ३०.०० लक्ष किंमतीचा प्रस्ताव तयार केला आहे. सदरील गाव हे प्रकल्पबाधित असल्याने तारापुर अणुशक्ती केंद्र १ व २ यांच्याकडे निधीची मागणी केली आहे. त्याचप्रमाणे राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०१६-१७ मध्ये सदर काम प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, यवतमाळ येथील
 डॉक्टर व कर्मचाऱ्यांची पदे भरण्याबाबत**

(६४) * १६८१९ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७१४९ ला दिनांक १७ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, यवतमाळ येथील डॉक्टर, कर्मचारी आवश्यकतेपेक्षा कमी असल्याने रुग्णांची सेवा, वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या स्वच्छता, आवश्यक सेवा मिळत नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या गैरसोयी दूर करण्यासाठी डॉक्टर व कर्मचारी यांचे जागा भरण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही नियमानुसार सुरु आहे. रुग्णसेवा सुरळीत सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नदी संरक्षण आणि संवर्धन धोरण रद्द केल्याबाबत

(६५) * १६९७४ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय

दत्त : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उद्योग धंद्यामुळे नद्या प्रदुषित होऊ नयेत व त्यांना संरक्षण मिळावे, यासाठी शासनाने सन २००० मध्ये आखलेले नदी संरक्षण आणि संवर्धन धोरण पर्यायी धोरण न आखताच सन २०१४ मध्ये रद्द केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नदी संरक्षण आणि संवर्धन धोरण रद्द करून पर्यायी धोरण अंमलात न आखण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, राज्यात उद्योगधंद्यामुळे नद्या प्रदुषित होऊ नयेत व त्यांना संरक्षण मिळावे, यासाठी कोणत्या उपाययोजना आखण्यात आल्या आहेत वा येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) दिनांक १५.७.२००० चे नदी काठावरील उद्योगांचे नियमन धोरण, केंद्रीय कायद्याच्या तरतूदीशी सुसंगत नसल्याने शासनाने विधी सल्ल्यानंतर ते रद्द केले. तथापि, अस्तित्वातील वा प्रस्तावित उद्योगांना जलप्रदूषण कायदा व हवा प्रदूषण कायद्यांतर्गत उपलब्ध तरतूदींची कडक अंमलबजावणी करून जलप्रदूषण होणार नाही याची दक्षता घेण्याच्या सूचना महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास दिल्या आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

- (३) (अ) अतिजल प्रदूषणकारी १७ वर्गवारीच्या उद्योगांना स्वयंचलित हवा व जल प्रदूषण मोजमाप यंत्रणा बसवण्याचे बंधनकारक केले आहेत.
- (ब) जल प्रदूषणकारी उद्योगास उदा. साखर कारखाने, आसवण्या, कापड उद्योग इत्यादींना पाण्याचे काटेकोर नियोजन पुर्नवावर, पुर्नचक्रिकरण इत्यादीबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत व १०० मि.ग्रॅम/लिटर बी.ओ.डी.ची मानक मर्यादा आता ३० बी.ओ.डी.मि.ग्रॅम/लिटर लागू करण्यात आले आहे.
- (क) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिनांक १५.६.२०१५ रोजीच्या परिपत्रकान्वये हवे तेव्हा हवे तसे (Randomized Monitoring) भेटी देऊन तपासणी करणे, नमुने संकलित करणे व दोषी उद्योगांना शोधण्याच्या नितीचा अवलंब केला आहे.
- (ड) महाराष्ट्रातील उद्योगांना पर्यावरण विषयक कायद्यांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिले आहेत. जसे की, पाण्याच्या प्रक्रीयेनंतर पुनर्चक्रीकरण करून शुन्य निकसन करणे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अवधान, नेर मोराणे (ता.जि.धुळे) गावांच्या पाणीपुरवठा
योजनेला स्थगिती दिल्याबाबत**

(६६) * १७०३४ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अवधान, नेर मोराणे (ता.जि.धुळे) या गावांच्या पाणीपुरवठा योजनेला राज्य शासनाने स्थगिती दिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तालुक्यातील पाणी योजनेवरील स्थगिती मागे घेऊन सुरळीत पाणीपुरवठा करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) केंद्र शासनाचे निर्देशांस अनुसरून शासनाच्या दि. १४.५.२०१५ चे पत्रान्वये सन २०१५-१६ चे कृती आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची कामे सुरु करण्यास वा हाती घेण्यास स्थगिती देण्यात आली आहे. केंद्र शासनाचे पुढील आदेशानुसार यात बदल होवू शकतो. मात्र सद्यस्थितीत केंद्र शासनाने दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कळमनुरी (जि.हिंगोली) शहरातील साईनगर भागात
तीव्र पाणीटंचाई निर्माण झाल्याबाबत**

(६७) * १७१८२ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कळमनुरी (जि.हिंगोली) शहरातील साईनगर भागात तीव्र पाणीटंचाई निर्माण झाली असून नवीन पाणीपुरवठा योजनेचे काम कंत्राटदार व अधिकारी यांच्या अंतर्गत वादामुळे रखडले असल्याने या योजनेतर्गत काम पूर्ण करण्यासाठी महिला आक्रमक झाल्या असून त्यांनी उपविभागीय अधिकारी व तहसिल कार्यालयात निवेदन देऊन आंदोलनाचा इशारा दिला असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन पाणी पुरवठा योजनेचे काम सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे,

(२) मौ.साईनगर येथील योजनेचे काम पुर्ण करण्याची कार्यवाही समिती मार्फत चालू असून सद्यस्थितीत जानेवारी २०१६ पासून पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉक्टरांच्या प्रिस्क्रिप्शनविना औषधांची विक्री करणाऱ्यांवर बंदी घातल्याबाबत

(६८) * १९१०२ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, अॅड.जयदेव गायकवाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२८९२ ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औषध व प्रसाधने कायद्यानुसार शासकीय व खाजगी रुग्णालये तसेच औषधी विक्रेत्यांच्या दुकानात डॉक्टरांच्या प्रिस्क्रिप्शनविना औषधांची विक्री करणाऱ्यांवर शासनाने बंदी घातली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ही बंदी असतानाही काही औषधे ऑनलाईन पद्धतीने विकली जात असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, आतापर्यंत ऑनलाईन औषध खरेदी-विक्री करणाऱ्या वेबसाईटवर शासनाच्या अन्न व औषधी विभागाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

औषधे व सौंदर्य प्रसाधने कायद्यातील नियम ६५ नुसार H,H१ व X वर्गीकृत औषधांची विक्री विना प्रिस्क्रिप्शन व डॉक्टरांच्या सल्ल्याविना करू नये तसेच सदर औषधे परवानाधारक पेढीतून रजिस्टर्ड फार्मासिस्टद्वारे किंवा त्याच्या देखरेखीखाली पुरवठा करणे बंधनकारक आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) अन्न व औषध प्रशासनास प्राप्त माहिती व तक्रारी अनुषंगे ऑनलाईन औषध विक्री करणा-या सुमारे ५१ वेब पोर्टल्सची माहिती घेऊन त्यावर बोगस प्रिस्क्रिप्शन द्वारे औषधांची मागणी नोंदविण्यात आली व त्यापैकी औषध पुरवठा झालेल्या २१ प्रकरणी अन्न व औषध प्रशासनाकडून कारवाई करण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील बालेवाडी-म्हाळुंगे येथे लोकजागृती हा कार्यक्रम राबविल्याबाबत

(६९) * १७८८५ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील बालेवाडी-म्हाळुंगे येथील शिवछत्रपती क्रिडा संकुलात शिक्षण मंत्र्यांनी दिनांक २७ ते ३१ जानेवारी, २०१६ या कालावधीत सर्वशिक्षा अभियानांतर्गत लोकजागृती हा कार्यक्रम शालेय शिक्षण सोबतच श्यामची आई फाउंडेशनतर्फे राबविण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर उपक्रमामध्ये राज्यातील सर्वच जिल्ह्यातून दर दिवशी दोन हजारच्या सरासरीने हजारो शिक्षकांनी या उपक्रमाला भेट देण्याचे करण्यात आलेले नियोजन, तसेच इतर अन्य बाबींवर करण्यात आलेला लाख रुपयांचा खर्च व फाउंडेशनला या उपक्रमाकरीता देण्यात आलेला निधी असा हा कोट्यवधी रुपयांचा खर्च सर्वशिक्षा अभियानासाठी असलेल्या निधीतून करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिक्षणाची वारी हा उपक्रम राबविण्यामागचा उद्देश काय होता व तो राबविण्याकरीता कोणकोणत्या शिक्षण विषयक उपक्रम सादरीकरण व प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे

(२) सर्व शिक्षा अभियानामधून श्यामची आई फाउंडेशनला निधी देण्यात आलेला नाही.

(३) राज्यातील विविध जिल्ह्यातील शाळांमध्ये चालू असलेल्या नवोपक्रमांची माहिती शिक्षकांना व्हावी व त्याचा उपयोग त्या त्या जिल्ह्यातील शिक्षकांना व्हावा आणि यामुळे विद्यार्थ्यांच्या शिकण्याच्या प्रक्रियेला गती मिळावी शिक्षणाची वारी उपक्रम राबविण्यात आला होता.

शिक्षणाच्या वारीत ज्ञानरचनावाद, ABL, संगणकाचा अध्ययन अध्यापनात वापर, लोकसहभाग, विविध शैक्षणिक Apps., वेबसाईटचा वापर इ. विषयावर सादरीकरण व प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते

राज्यातील धान उत्पादक वाहतूकदारांनी दरवाढ करण्याची केलेली मागणी

(७०) * १८२११ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व

ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील धान उत्पादक क्षेत्रात धानाचे वाहतूकदारांनी सन २००८ पासून वाहतूक दरवाढ करण्याची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) त्याचप्रमाणे धान गोदामामध्ये ठेवण्याचे शासनाचे धोरण काय आहे व त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) भरडईपूर्वी धान खरेदीदार सबएजंट संस्थांकडून स्थानिक पातळीवर उपलब्ध असलेल्या गोदामामध्ये धानाची साठवणूक करण्यात येते. त्यासाठी केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या दरानुसार गोदाम भाडे अदा करण्यात येते.

राज्यातील शाळांमध्ये तंबाखू व तंबाखूजन्य पदार्थ

खाणाऱ्या शिक्षकांवर बंदी घालण्याबाबत

(७१) * १८२५१ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शाळांमध्ये तंबाखू किंवा तंबाखूजन्य पदार्थ खाऊन येणाऱ्या शिक्षकांवर बंदी घालावी असे आदेश शिक्षण संचालनालयातर्फे काढण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी निश्चित अशी योजना संचालनालयाने केली आहे काय,
- (३) असल्यास, तिचे स्वरूप काय आहे व सदर योजना कशी व केव्हापासून अंमलात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, याबाबत शासन भविष्यात काही धोरण ठरविणार आहे काय ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) कार्यालयीन ठिकाणी मादक पेयांचे किंवा औषधी द्रव्याचे सेवन करणाऱ्या शिक्षकांवर प्रचलित वर्तणूक नियमातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्यात येते. त्यानुसार मादक पेयांचे व औषधी द्रव्याचे सेवन करणाऱ्या शिक्षकांवर आवश्यक कार्यवाही करण्याबाबत शिक्षक संचालनालयातर्फे दिनांक ०४/०१/२०१६ रोजी संबंधित प्राधिकारांना कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ प्रॅक्टिसिंग पॅथॉलॉजिस्ट अँड मायक्रो
 बायोलॉजिस्ट या अधिकृत संघटनेने केलेला गैरव्यवहार**

(७२) * १८९०४ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त : तारांकित प्रश्न क्रमांक ९८५५ ला दिनांक १७ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ प्रॅक्टिसिंग पॅथॉलॉजिस्ट अँड मायक्रो बायोलॉजिस्ट या अधिकृत संघटनेने स्वतःचे नाव नोंदणी क्रमांक व सह्या असलेले कोरे लेटरहेड्स हजारो बोगस पॅथलॅबना पुरवून त्या बदल्यात पैसे घेणाऱ्या काही पॅथॉलॉजिस्ट विरोधात महाराष्ट्र मेडिकल कॉन्सिलकडे तक्रार नोंदविल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात अशा शैक्षणिक पात्रता नसलेल्या व अकुशल टेक्निशियन्समुळे हजारो रुग्णांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झाल्याने शासनाने याला आळा घालण्याच्या दृष्टीने काही प्रतिबंधात्मक कारवाई केली आहे काय,

(३) असल्यास त्याचा तपशील काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

तथापि, काही विकृतिशास्त्रज्ञ ("पॅथोलॉजिस्ट") विकृतिचिकित्सा प्रयोगशाळांमध्ये प्रत्यक्ष न जाता उक्त प्रयोगशाळांमध्ये करण्यात येणाऱ्या तपासण्यांचे अहवाल स्वाक्षरीत करतात, अशा तक्रारी "महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ प्रॅक्टिसिंग पॅथोलॉजिस्ट्स अँड माइक्रोबायोलॉजिस्ट्स" या संघटनेने महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषदेकडे सन २०११ मध्ये केल्या होत्या. त्याबाबत महाराष्ट्र

वैद्यकीय परिषद, महाराष्ट्र परिषद अधिनियम, १९६५ च्या कलम २२ अनुसार, चौकशी करित आहे.

(२) व (३) राज्यातील परावैद्यक व्यवसायींची नोंदणी करण्यासंबंधी विवक्षित बाबींचे नियमन करण्यासाठी आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींकरिता तरतूद करण्यासाठी, महाराष्ट्र परावैद्यक परिषद अधिनियम, २०११, यास अधिनियमित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती विभागातील शिक्षकांना सहाव्या वेतन आयोगाच्या फरकाची रक्कम
डी.सी.पी.एस. खात्यामध्ये व्याजासहित जमा करण्याबाबत**

(७३) * १८६४६ श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उपसंचालक शालेय शिक्षण, अमरावती यांनी क्रमांक वित्त/२१५७८/२०१५, दि.२९/२/२०१५ रोजी कक्ष अधिकारी, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय यांना, अमरावती विभागातील शिक्षकांना सहाव्या वेतन आयोगाच्या फरकाची रक्कम डी.सी.पी.एस. खात्यामध्ये व्याजासहित जमा करणेबाबत निवेदन देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग दि २९/११/२०१० नुसार खाजगी शाळामधील (प्राथमिक/माध्यमिक/उच्चमाध्यमिक) शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना नविन परिभाषीक अंशदायी निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, खाजगी शाळेवर कार्यरत कर्मचाऱ्यांना नविन परिभाषीक अंशदान निवृत्तीवेतन योजनेतर्गत, निवृत्तीवेतन लेखा क्रमांक देण्याची कार्यवाही करते वेळी सहाव्या वेतन आयोगाच्या फरकाची रक्कम, डी.सी.पी.एस. खात्यामध्ये जमा करणेबाबत, शासन स्तरावरून किंवा शिक्षण संचालनालयाच्या स्तरावरून कोणतेही आदेश शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, अमरावती यांना देण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अमरावती विभागातील शिक्षकांना सहाव्या वेतन आयोगाच्या फरकाची रक्कम डी.सी.पी.एस. खात्यामध्ये व्याजासहित जमा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय

(२) होय

(३) व (४) सहाय्या वेतन आयोगाच्या फरकाची रक्कम डी.सी.पी.एस. खात्यामध्ये जमा करणेबाबत वित्त विभागाच्या दि. १४ डिसेंबर, २०१० च्या शासन निर्णयानुसार सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयामधील लिपीकांच्या मंजूर पदांबाबत

(७४) * १८६६४ श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये मंजूर पदांपैकी किती लिपीक प्रत्यक्षात काम करीत आहेत,

(२) असल्यास, सदर हॉस्पिटलमध्ये ड्रग स्टोअर व सर्जिकल स्टोअर पाहणी कोणामार्फत केली जाते,

(३) असल्यास, उक्त हॉस्पिटलमध्ये रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून लिपीकांची पदे त्वरीत भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नागपूर स्थित सुपर स्पेशलिटी हॉस्पिटल मधील वरीष्ठ लिपीकांची ५ पदे व कनिष्ठ लिपीकांची ८ पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी वरीष्ठ लिपीकांचे ३ पदे व कनिष्ठ लिपीकांची ७ पदे भरलेली आहेत.

(२) नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयाची रुग्णालयांमधील औषधी भांडारची पाहणी व शल्लिक्रिया भांडाराची पाहणी सहयोगी प्राध्यापक यांच्यामार्फत केली जाते.

(३) वरीष्ठ लिपीकांची २ पदे विभागीय पदोन्नती समितीमार्फत भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच कनिष्ठ लिपीकांचे १ पद सरळसेवेने भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खाजगी अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकांना काल्पनिक
वेतनश्रेणीचा लाभ मिळण्याबाबत**

(७५) * १८९५७ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) काल्पनिक वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी, १९९६ पर्यंत देवून वेतन निश्चिती करणे,या धोरणाचा लाभ खाजगी अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षक व व्यवसाय शिक्षण विभागातील कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षक यांना देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नगरविकास व ग्रामविकास या दोन्ही विभागातील दोन्हीही संवर्गातील कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकांना त्यांच्या विभागाचे आदेश नसल्यामुळे हा लाभ मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नगरविकास व ग्रामविकास या दोन्ही विभागातील शिक्षकांना या धोरणाचा फायदा मिळण्यासाठी शासनाने काय उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) दिनांक २६.२.२०१४ च्या शासन निर्णयानुसार कार्यवाही करणेबाबत संचालक स्तरावरून संबंधितांना कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आर.सी.पटेल हायस्कूल, बोरीवली (प.) शाळेत शिक्षकांचा
व्यवस्थापनाकडून छळ होत असल्याबाबत**

(७६) * १५११८ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर.सी.पटेल हायस्कूल, बोरीवली (प.) या शाळेतील शिक्षकांचा व्यवस्थापन आणि मुख्याध्यापकाकडून मानसिक आणि शारीरिक छळ होत असल्याची तक्रार शाळेतील सर्व ३० शिक्षकांनी शिक्षण निरीक्षक पश्चिम यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय,

(२) व (३) प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी सुरु आहे.

निर्मलग्राम पुरस्कार योजना सुरु ठेवण्याबाबत

(७७) * १५००६ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त :
सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्रीय पेयजल व स्वच्छता विभागाने पत्र पाठवत निर्मलग्राम पुरस्कार योजना बंद करण्याबाबत शासनाला कळविले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजना बंद केल्यास हागणदारी मुक्ती गावातील स्पर्धाच संपुष्टात येण्याची शक्यता असल्याने शासनाने ही योजना कायम सुरु ठेवण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) केंद्र शासनाच्या पेयजल व स्वच्छता मंत्रालयाने निर्मल ग्राम पुरस्कार बंद करण्यात येत असल्याचे त्यांच्या दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले, हे खरे आहे.

(२) सदर पुरस्कार केंद्र शासनाने बंद केला असला तरीही स्वच्छ भारत मिशन-ग्रामीण या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून राज्याचा संपूर्ण ग्रामीण भाग दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत हागणदारीमुक्त करण्याचे उद्दिष्ट साध्य करण्यास सहाय्य व्हावे या हेतूने संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान सुधारीत स्वरूपात राबविण्याचे प्रस्तावित आहे. या सुधारीत अभियानाच्याद्वारे स्पर्धेच्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील जनतेला हागणदारीमुक्तीसाठी मोठ्या प्रमाणात प्रोत्साहित करण्याचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अतिविशेषोपचार रुग्णालय, नागपूर येथील किडनीच्या
रुग्णांसाठी हिमोडायलिसिस यंत्रे खरेदी करण्याबाबत**

(७८) * १७७४४ श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१२९ ला दिनांक १९ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हाधिकारी नागपूर यांनी जिल्हा नियोजन समितीमध्ये संलग्न सुपर स्पेशलिटी हॉस्पिटल यासाठी मंजूर केलेल्या साडेतीन कोटी रकमेतून किडनीच्या रुग्णांसाठी चार हिमोडायलिसिस यंत्रे खरेदी करण्यासाठी मान्यता देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत प्रत्यक्षात उक्त यंत्रे खरेदी करण्यात आली आहेत काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यात काय आढळून आले आहे व याप्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय. सदरील यंत्राचे पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील एक हजार गावांच्या बंद पडलेल्या नळपाणी
योजनांची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(७९) * १८१४८ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्रात अन्य राज्यांच्या धर्तीवर ग्रामीण भागासाठी स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजना सुरु केली जाणार असून दरवर्षी किमान ६०० कोटी रुपये खर्च केले जाणार असल्याचे मा.पाणी पुरवठा मंत्र्यांनी जाहीर केले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या चौथ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील एक हजार गावांच्या बंद पडलेल्या नळपाणी योजनांची दुरुस्ती करण्याबाबत आराखडा तयार करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (३) असल्यास, त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय ओह,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) व (३) केंद्र शासनाने दि.२९ जून, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत प्रगतीपथावरील योजना प्राधान्याने पूर्ण करण्यात याव्यात. तसेच संसद आदर्श ग्राम व फ्लोराईड व असेनिक बाधित गावे/वाड्या वगळता इतर गावांमध्ये नवीन नळपाणी पुरवठा योजना न घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे राज्यातील ग्रामीण जनतेला पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी "मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम" हा राज्य शासनाचा स्वतंत्र कार्यक्रम राबविण्याचे विचाराधीन आहे. सदर कार्यक्रमांतर्गत ज्या ठिकाणी नळपाणी पुरवठा योजनेची आवश्यकता आहे, तेथे नवीन योजना घेणे, बंद असलेल्या नळपाणी पुरवठा योजनांचे पुनरुज्जीवन करणे व अस्तित्वातील योजनांची देखभाल दुरुस्ती करणे या बाबी प्रस्तावित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुत्रपिंड प्रत्यारोपण शस्त्रक्रिया प्रकरणी रुग्णास

अवयव दान करण्याच्या अधिकाराबाबत

(८०) * १६९९१ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सध्याच्या अस्तित्वात असलेल्या कायद्यांतर्गत तरतुदी व नियमानुसार मुत्रपिंड प्रत्यारोपण शस्त्रक्रिया अत्यंत क्लिष्ट व कायदेशीर गुंतागुंतीची असल्याच्या तक्रारी मा.मुख्यमंत्री, मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री व प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग तसेच संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य यांचेकडे करण्यात आल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रचलित कायद्यानुसार मुत्रपिंड प्रत्यारोपणासाठी संबंधित रुग्णांचे जवळचे नातेवाईक रुग्णास, अवयव दान करण्यास पात्र ठरतात मात्र त्याच रुग्णांचे अन्य नातेवाईक (चुलत भाऊ, मामा-मामी व अन्य) रुग्णास मुत्रपिंड प्रत्यारोपण शस्त्रक्रियेसाठी अवयव दान करण्यास अपात्र ठरतात, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, भारतीय संविधानाचे अनुच्छेद २५०, २५१ व २५२ नुसार याबाबतचे अधिकार केंद्र शासनाचे असल्याने याबाबतचे शासनाकडे असलेले अधिकार माहे डिसेंबर, २०१५ व माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये केंद्र शासनाकडे सुपुर्द केल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मुत्रपिंड प्रत्यारोपण शस्त्रक्रिया प्रक्रिया प्रकरणी रुग्णास अवयव दान करण्याचे अधिकार केंद्र शासनाकडून राज्य शासनाकडे पुन्हा सुपुर्द करण्यात यावेत, अशा आशयाचा शासकीय ठराव संमत करून कार्यवाही करण्याची मागणी शासनाकडे सातत्याने करण्यात येत असून शासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे व त्याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) मानवी अवयव प्रतिरोपण अधिनियम, १९९४ (१९९४ चा ४२) याच्या कलम ९ मधील तरतुदींच्या अनुसार दात्याच्या शरीरातून त्याच्या मृत्यूपूर्वी काढून घेतलेला अवयव ग्रहीत्यावर, तो ग्रहीता दात्याचा नजिकचा नातेवाईक, अर्थात पती/पत्नी, मुलगा/मुलगी, पिता, माता, भाऊ, बहीण, आजोबा, आजी, नातू किंवा नात, असल्याखेरीज, प्रतिरोपण करणे प्रतिषिद्ध आहे.

तथापि, ग्रहीता हा दात्याचा नजिकचा नातेवाईक नसला तरीही, दात्याने ग्रहीत्याविषयीचा जिव्हाळा किंवा आत्मीयता या कारणांसाठी किंवा कोणत्याही इतर विशेष कारणांसाठी, प्राधिकरपत्र करून दिले असेल तर, प्राधिकरण समितीच्या मान्यतेने दात्याच्या अवयवाचे ग्रहीत्याच्या शरीरात प्रतिरोपण करता येऊ शकते.

(३) व (४) नाही.

संसदेने मानवी अवयव प्रतिरोपण (सुधारणा) अधिनियम, २०११ (२०११ चा १६) हा अधिनियमित करून मानवी अवयव प्रतिरोपण अधिनियम, १९९४ (१९९४ चा ४२) यामध्ये सुधारणा केल्या आहेत. महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांनी दिनांक १८.१२.२०१५ रोजी ठराव करून उक्त सुधारणा अधिनियम महाराष्ट्र राज्यासाठी अंगीकारला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शहरी व ग्रामीण भागातील शाळांमध्ये
पाच दिवसाचा आठवडा करण्याबाबत

(८१) * १५९८६ श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४५४ ला दिनांक १४ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व प्रकारच्या शहरी व ग्रामीण भागातील शाळांमध्ये सोमवार ते शुक्रवार असा पाच दिवसाचा आठवडा करण्याचा शालेय शिक्षण विभागाने निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

घोडेपेठ (जि.चंद्रपूर) परिसरात केरोसीनची अवैधरित्या विक्री होत असल्याबाबत

(८२) * १७७७८ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) घोडेपेठ (जि.चंद्रपूर) परिसरात परवानाधारक केरोसीन विक्रेते हे कार्डधारकांना डावलून अवैधरित्या विक्री करीत असल्याचे दिनांक ११ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व तदनुषंगाने अवैध विक्री करणाऱ्यांवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

याबाबतची कोणतीही तक्रार तहसिल कार्यालय, भद्रावती तसेच जिल्हा पुरवठा अधिकारी कार्यालयाकडे प्राप्त झालेली नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील
क्रीडा मैदानाची झालेली दुरवस्था**

(८३) * १४८८९ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या क्रीडा विभागाच्या निष्काळजीपणामुळे विद्यापीठातील क्रीडा मैदाने व आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या जल तलावाची दुरवस्था झाली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्यार्थ्यांसाठी खरेदी करण्यात आलेले क्रीडा व शैक्षणिक साहित्य बंद खोलीत धुळ खात पडले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दोषींवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

पाण्याअभावी जलतरण तलाव बंद आहे.

(२) हे खरे नाही.

खेळाडूंना कुठलेही शैक्षणिक साहित्य दिले जात नाही फक्त क्रीडा साहित्य दिले जाते तसेच अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धा चालू असताना त्या खेळाचे साहित्य खेळाडूंना वाटप केले जाते व त्याचा वापर सराव शिबीर तसेच स्पर्धेदरम्यान करण्यात येतो.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी सेवाशर्ती नियमावली १९८१ च्या शेड्युल सी मध्ये बदल होण्याबाबतची अधिसूचना निर्गमित करण्याबाबत

(८४) * १५९५८ श्री.रामनाथ मोते, श्री.नागो गाणार, डॉ.अपूर्व हिरे :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी सेवाशर्ती नियमावली, १९८१ च्या नियमावलीप्रमाणे सर्व शाळांमधील शिक्षक-शिक्षकेतरांना नियम ७ अन्वये शासकीय नियमाप्रमाणे वेतन व भत्ते शेड्युल सी मधील तरतुदीनुसार देणे बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) दर दहावर्षांनी लागू होणाऱ्या वेतन आयोगाप्रमाणे शेड्युल 'सी' मध्ये बदल होणे अपेक्षित असताना सध्या शेड्युल 'सी' मधील वेतनश्रेणींच्या तरतुदी कोणत्या आयोगापर्यंत बदल करून अद्ययावत करण्यात आल्या आहेत,

(३) शेड्युल 'सी' मधील बदल होण्याबाबत कोकण शिक्षक मतदार संघाचे लोकप्रतिनिधी तथा महाराष्ट्र राज्य शिक्षक परिषदेचे कार्याध्यक्ष यांनी आतापर्यंत किती निवेदने दिली आहेत,

(४) निवेदनांच्या अनुषंगाने काय कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(५) शासनमान्य अनुदानित शाळांमधील शिक्षक-शिक्षकेतरांना शेड्युल 'सी' प्रमाणे वेतन दिले जात आहे काय,

(६) असल्यास, शेड्युल सी मध्ये बदल न करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) सध्या ४ थ्या वेतन आयोगापर्यंत अद्ययावत करण्यात आल्या आहेत.

(३) बरीच निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(४), (५) व (६) शेड्युल सी मध्ये सुधारणा करण्याची शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

राज्यातील मुल्यांकन झालेल्या पात्र शाळा/तुकड्यांची यादी जाहिर करण्याबाबत

(८५) * १६२७९ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२७२२ ला दिनांक १४ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सन २०१३-२०१४ मध्ये माध्यमिक शाळांचे / तुकड्यांचे मुल्यांकनाच्या प्रस्तावांची आयुक्त (शिक्षण) यांचेकडून तपासणी / छाननी करून प्रस्ताव मागविण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहु प्रस्तावाचे अनुषंगाने पुढील कार्यवाही होणे प्रस्तावित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रस्तुत तपासणी / छाननी होऊन प्रस्ताव प्राप्त झाले असल्यास पात्र शाळा / तुकड्यांची यादी जाहिर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, उक्त कार्यवाही केव्हापर्यंत होणे अपेक्षित आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय.

(३) व (४) आयुक्त (शिक्षण) म.रा.पुणे यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांच्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पांढरकवडा (जि.यवतमाळ) तालुक्यात भेसळयुक्त
मिष्ठान्नाची विक्री होत असल्याबाबत

(८६) * १८९८२ श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पांढरकवडा (जि.यवतमाळ) तालुक्यात भेसळयुक्त मिष्ठान्नाची विक्री होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार पांढरकवडा तालुक्यात भेसळयुक्त मिष्टान्नाची होत असलेली विक्री थांबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

अशी बाब अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आली नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) भेसळयुक्त अन्न पदार्थाची विक्री थांबविण्यासाठी अन्न सुरक्षा व मानदे कायदा २००६ व विनियम २०११ अंतर्गत अन्न आस्थापनांच्या नियमित तपासण्या केल्या जात असून अन्न नमुने विश्लेषणासाठी घेण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील आबेदा इनामदार विद्यालयातील मुरुड (जि.रायगड) येथील सहलीसाठी गेलेल्या विद्यार्थ्यांचा समुद्रात बुडून झालेला मृत्यू

(८७) * १६५११ श्री.जयंत पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुरुड (जि.रायगड) येथील समुद्रात पुणे येथील आबेदा इनामदार महाविद्यालयाच्या सहलीसाठी आलेल्या १४ विद्यार्थ्यांचा दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास बुडून मृत्यू झाल्याची घटना घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील प्रकरणी चौकशी करून शासनाने सदर घटनेतील मृत विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना कोणती आर्थिक मदत केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, सदरील घटनेमुळे समुद्रकिनाऱ्यांवरील पर्यटकांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील प्रत्येक समुद्र किनाऱ्यावर लाईफ गार्ड, वॉच टॉवर, वॉर्निंग सिग्नल, बीच पोलिस अशा सुरक्षा व बचाव उपाययोजनांचे फारसे अस्तित्व दिसत नसून स्थानिक स्वराज्य संस्था व शासनाची ही बेफिकीरी असल्याचे मा.उच्च न्यायालयाने माहे फेब्रुवारी २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात शासनाच्या निदर्शनास आणले, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून समुद्र किनाऱ्यांवर आवश्यक सुरक्षा उपाययोजना करून उक्त प्रकारच्या घटनांना प्रतिबंध घालण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी संबंधित व्यवस्थापनाने त्यांचे स्तरावर चौकशी समिती गठीत केली आहे. तसेच घटनेतील मृत विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना विद्यार्थी सुरक्षा विमा योजनेतर्गत सावित्रीबाई फुले विद्यापीठाकडून रुपये ५०,०००/- अधिक विमा कंपनीकडून रुपये ५०,०००/- असे दोन्ही मिळून प्रती विद्यार्थी रुपये १,००,०००/- (अक्षरी एक लक्ष मात्र) मदत देण्यात येणार आहे. त्यातील विमा कंपनीकडून प्रती विद्यार्थी रुपये ५०,०००/- प्रमाणे महाविद्यालयाकडे रुपये ७,००,०००/- प्राप्त रक्कमेपैकी १२ विद्यार्थ्यांसाठी प्रति विद्यार्थी रुपये ५०,०००/- प्रमाणे रुपये ६,००,०००/- इतकी रक्कम अपघातात मृत्यू पावलेल्या विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना सुपूर्त करण्यात आली आहे. उर्वरित २ विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी विमा कंपनीकडून प्राप्त रक्कम आजपावेतो स्वीकारलेली नाही. विद्यापीठाकडून द्यावयाच्या हिश्याची रक्कम देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच पुणे महानगरपालिका, पुणे यांचेमार्फत प्रति विद्यार्थी रुपये १,००,०००/- (एक लक्ष मात्र) इतकी आर्थिक मदत जाहीर करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे मा.मुख्यमंत्री सहायता निधीतून मृत विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना प्रतिविद्यार्थी रुपये २ लक्ष एवढी आर्थिक मदत देण्याचे घोषित करण्यात आले आहे.

(३) व (४) खरे आहे.

मुरुड जंजिरा नगरपरिषदेने दिनांक ८ सप्टेंबर, २००६ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे आवश्यकतेनुसार जीव रक्षक नेमणूक केलेली आहे.

मुरुड समुद्र किनारी येणाऱ्या पर्यटकांची संख्या ही सुट्टीच्या कालावधीत, प्रामुख्याने गणेशोत्सव, दिवाळीची सुट्टी, डिसेंबर महिना व शनिवार-रविवार या

काळात अधिक असते. त्यामुळे नगरपरिषदेमार्फत पूर्णवेळ जीव रक्षक न नेमता हंगामी स्वरूपात सुट्टीच्या काळाकरीता नेमण्यात येतात. सदर कामाकरिता स्वयंसेवी तत्वावर नगरपरिषद हद्दीतील मच्छिमर सोसायटी व कोळी समाजातील युवक यांची याकरीता मदत घेतली जाते. त्याकरीत नगरपरिषदेमार्फत दरवर्षी कोळी समाज बांधवासह सुरक्षा समितीची बैठक आयोजित करण्यात येते.

सदर दुर्घटनेपुर्वी स्थानिक, व्यावसायिक व कोळी बांधव यांनी दुर्घटना स्थळी जाण्यास मनाई करूनही सदरचे विद्यार्थी हे सदर ठिकाणी गेल्याने ही दुर्घटना घडली असे म्हणावे लागेल. अशा घटना घडू नये याकरिता नगरपरिषदेने समुद्रकिनारी येणाऱ्या पर्यटकांकरिता समुद्रात पोहण्यासंदर्भातील धोक्याच्या सूचना देणारे फलक लावण्यात आले आहेत. आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवल्यास संपर्काकरिता महत्वाचे दुरध्वनी क्रमांक देखील त्यावर प्रदर्शित केले आहेत. त्याचप्रमाणे समुद्रकिनारी पोहण्यासाठी धोकादायक परिसर दर्शविण्यासाठी पाण्यामध्ये फ्लोटिंग बॉईज लावण्यात आले आहेत. तसेच शनिवार, रविवार व इतर सुट्टीच्या दिवशी नगरपरिषदेचे कर्मचारी येणाऱ्या पर्यटकांना सूचना देण्यासाठी ठेवण्यात येतात. समुद्र किनाऱ्यांवर पुरेशी प्रकाश व्यवस्था करण्यात आली आहे. स्वयंसेवा तत्वावर गर्दीच्या काळात जीव रक्षक नेमण्यात येतात.

(५) समुद्र किनारी अशा प्रकारच्या घटना घडू नयेत यासाठी सुरक्षिततेच्या आवश्यक उपाययोजना म्हणून नगरपरिषदेने समुद्र किनारी राहणाऱ्या कोळी समाजातील मुलांना जीव रक्षकाकरीताचे व्यावसायिक प्रशिक्षण अस्तित्व लाईफ सेविंग, पुणे या संस्थेमार्फत दिले आहे. समुद्र किनाऱ्यावर हॉटेल व्यावसायिक, घोडागाडीवाले, जलक्रीडा व्यावसायिक इत्यादींना प्रथमोपचार व कृत्रीम श्वाच्छोश्वास व लाईफ सेविंग टेकनिक्सचे प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. नगर परिषदेचे आर्थिक उत्पन्न कमी असतानादेखील कायम स्वरूपी जीव रक्षक ठेवण्याकरीता अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली आहे व समुद्र किनारी सुरक्षेसाठी असणाऱ्या जीवरक्षकांना आवश्यक ते साहित्य पुरविण्यात आले आहेत. त्यामध्ये जॅकेट, रेस्क्यु टयुब, रेस्क्यु बोर्ड या साहित्यांचा समावेश आहे.

नॅशनल इन्स्टीट्यूट ऑफ वॉटर स्पोर्टच्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे सुरक्षेच्या दृष्टीने आवश्यक उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानाची अंमलबजावणी स्थगित केल्याबाबत

(८८) * १८५५४ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय

पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानाची अंमलबजावणी स्थगित करण्याबाबत दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अभियान बंद करण्याचा शासनाचा हेतू काय आहे,

(३) असल्यास, सदर अभियान बंद केल्यामुळे राज्यभरातून शासनाकडे विविध संघटना व लोकप्रतिनिधींनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर ग्रामस्वच्छता अभियान पूर्ववत सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान बंद करण्याचा शासनाचा मानस नाही. तथापि, सदर योजनेत सुधारणा करण्यासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात तपासणी प्रक्रिया स्थगित करण्यात आली आहे.

(३) होय.

(४) स्वच्छ भारत मिशन-ग्रामीण या महत्वाकांक्षी अभियानाद्वारे दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत संपूर्ण देश हागणदारीमुक्त करण्याचे आव्हानात्मक उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे. सदर उद्दिष्ट मर्यादित कालावधीत गाठण्यासाठी ग्रामीण जनतेचा सहभाग मोठ्या प्रमाणात अत्यावश्यक असल्याने संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानाच्या निकषात अनुरूप बदल करून सदर सुधारीत अभियान आर्थिक वर्ष सन २०१६-१७ पासून सुरु करण्याचे शासनाने निश्चित केले आहे. त्यानुसार समुचित कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शेगांव तालुक्यात पाणी टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(८९) * १६५९६ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि

स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खामगांव मतदार संघातील गावांसह शेगांव तालुक्यातील एकूण ६९ गावात भयंकर पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच या गावांतील काही ठिकाणी विहिरी अधिग्रहित करण्यात आल्या आहेत परंतु त्याठिकाणी १० गावांमध्ये विद्युत कनेक्शन नसल्यामुळे पाणी समस्या निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गेल्या वर्षी एकूण २१ विहिरी अधिग्रहित करण्यात आल्या होत्या त्याच प्रमाणे यावर्षी देखील ६९ गावांमध्ये विहीर अधिग्रहण करणे, विंधन विहिरी हातपंप सह, विहीर खोलीकरण करणे, या कामासह जलस्वराज व राष्ट्रीय पेय जल योजनेचा निधी तात्काळ वितरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) खामगाव मतदार संघातील शेगाव तालुक्यात सध्या १३ गावांत तसेच खामगाव तालुक्यात १९ गावांत असे एकूण ३२ गावांत पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे.

खामगाव मतदार संघातील एकूण १३६ गावांपैकी ११७ गावांचा समावेश सन २०१५-१६ च्या संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखड्यात करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) खामगाव मतदार संघात सन २०१४-१५ मध्ये शेगाव तालुक्यात ८ विहिरी व खामगाव तालुक्यात ६ विहिरी अशा एकूण १४ विहिरी अधिग्रहित करण्यात आल्या होत्या. त्यांना नियमानुसार सर्व अदायगी करण्यात आली आहे.

सन २०१५-१६ च्या संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखड्यामध्ये शेगाव तालुक्यात ३९ विहीर अधिग्रहण, २४ विंधन विहिरी हातपंपासह, १ विहीर खोलीकरण व खामगाव तालुक्यात १६ विहीर अधिग्रहण, २२ विंधन विहिरी हातपंपासह करणे या उपाययोजनांचा समावेश आहे.

शेगाव तालुक्यातील ६ गावांत व खामगाव तालुक्यातील १० गावांत राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत कामे सुरु आहेत. त्या सर्व कामांना त्यांच्या प्रगतीप्रमाणे निधी प्राप्त होत आहे.

तसेच टंचाई अंतर्गत घेण्यात येणा-या उपाययोजनांसाठी मागणीप्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे जिल्ह्यातील शिक्षकांना वेतन फरक देण्याबाबत

(९०) * १७०३७ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे जिल्ह्यात माहे जानेवारी, २००६ ते फेब्रुवारी, २००९ या कालावधीत निवृत्त झालेले प्राथमिक शिक्षक वेतन फरकापासून वंचित राहिले असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित शिक्षकांना वेतन फरक देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) शासन नियमानुसार माहे जानेवारी, २००६ ते फेब्रुवारी, २००९ या कालावधीतील सेवानिवृत्त झालेल्या सर्व जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शिक्षकांना ६ व्या वेतन आयोगानुसार सुधारीत सेवानिवृत्ती वेतन लागू करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महालिंगी तांडा (ता.कळमनुरी, जि.हिंगोली) येथे तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(९१) * १७१८४ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महालिंगी तांडा (ता.कळमनुरी, जि.हिंगोली) येथे तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाल्याने ग्रामस्थांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मागील दोन महिन्यांपासून येथे टॅकरने पाणी पुरवठा करण्याचा प्रस्ताव प्रशासनाकडे प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू ठिकाणी तीव्र पाणी टंचाई लक्षात घेता शासनाने टॅकर प्रस्ताव मंजूर करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

पाणी टंचाई निर्माण झाली होती हे खरे असले तरी त्यामुळे ग्रामस्थांना पिण्याच्या पाण्यासाठी भटकंती करावी लागलेली नाही.

(२) व (३) हे खरे नाही.

कळमनुरी तालुक्यातील महालिंगी तांडा येथे दि.२७.०१.२०१६ पासून शासकीय टॅकरद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यात येत आहे. सद्यस्थितीत टॅकरद्वारे सुरळीत पाणी पुरवठा सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील
शिकाऊ डॉक्टर महिलेचा लैंगिक छळ केल्याबाबत**

(९२) * १७९५१ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील न्यायवैद्यक विभागाचे प्रमुख डॉ.मकरंद व्यवहारे यांनी एका शिकाऊ डॉक्टर महिलेची लैंगिक पिळवणूक केल्याबाबतची लेखी तक्रार महाविद्यालयाचे प्रमुख डॉ.अभिमन्यू निसवड यांचेकडे केल्यानंतर त्यांनी नेमलेल्या स्वतंत्र चौकशी समितीमध्ये डॉ.मकरंद व्यवहारे हे दोषी आढळले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॉ.मकरंद व्यवहारे यांच्यावर कारवाई न करता डॉ.निसवड यांची बदली करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, डॉ.निसवड यांची करण्यात आलेली बदली रद्द करून त्यांना पूर्वपदावर नेमण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपिठाने शासनाला आदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, डॉ.मकरंद व्यवहारे यांच्याविरोधात शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अधिष्ठाता यांनी नेमलेल्या चौकशी समितीच्या निर्णयानुसार तक्रारीत तथ्य असल्याचा अभिप्राय दिला आहे.

(२) मार्डच्या संपाच्या पार्श्वभूमीवर बदल्या करण्यात आल्या होत्या.

(३) होय. हे खरे आहे.

(४) डॉ.व्यवहारे यांची शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर बाहेर बदली करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कनाशी (ता.भडगाव, जि.जळगांव) येथील विद्यार्थी

नवोदय परीक्षेपासून वंचित राहिल्याबाबत

(९३) * १८२५२ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कनाशी (ता.भडगाव, जि.जळगांव) येथील चक्रधर विद्यालयातील ९ विद्यार्थ्यांचे "नवोदय" परीक्षेसाठीचे प्रस्ताव शाळा व्यवस्थापनाने पंचायत समिती भडगावला पाठवून देखील सदर प्रस्ताव गहाळ झाल्यामुळे या विद्यार्थ्यांना नवोदय परीक्षेसाठी बसता आले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यामध्ये कनिष्ठ महाविद्यालयात विनाअनुदानित
संगीत शिक्षकांना वेतन देण्याबाबत**

(९४) * १८९३४ श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यामध्ये कनिष्ठ महाविद्यालयात विनाअनुदानित संगीत विषयाला सन २००४ व २००५ पासून सुरुवात झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कनिष्ठ महाविद्यालयात विनाअनुदानित संगीत विषयाला शिकवणारे शिक्षक गेल्या १५-१६ वर्षांपासून विद्यार्थ्यांना संगीत ह्या विषयाचे ज्ञानदानाचे कार्य अविरत करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर विषय शिकवणाऱ्या शिक्षकांना अद्याप पर्यंत वेतन देण्याविषयी शासनाने आर्थिक तरतुद करून लेखाशिर्षक सुध्दा निर्माण केले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, आर्थिक तरतुद करून लेखाशिर्षक निश्चित करून संगीत विषय शिकविणाऱ्या शिक्षकांना वेतन देण्याविषयी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे. उच्च माध्यमिक स्तरावर दोन अनिवार्य व चार वैकल्पिक विषय शिकविले जातात. सदर वैकल्पिक विषयात संगीत विषयाचा समावेश आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) हे खरे आहे.
- (४) अतिरिक्त विषयांना अनुदान देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये वैद्यकीय
अधिकार्यांची संख्या कमी असल्याबाबत**

(९५) * १८६६८ श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय रुग्णालय व अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध असून त्यातील बरेच वैद्यकीय अधिकारी शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयामध्ये काम करत असून आस्थापनेत मात्र अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त शासकीय वैद्यकीय रुग्णालय व अतिविशेषोपचार रुग्णालयामधील अधिकाऱ्यांची संख्या किती आहे तसेच त्यांचे वेतन कुठून काढण्यात येते,
- (३) असल्यास, अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये अधिकाऱ्यांची संख्या कमी असल्यामुळे कामकाजावर परिणाम होतो, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची २५ पदे मंजूर असून त्यातील २३ पदे तात्पुरत्या स्वरूपात भरण्यात आली असून २ पदे रिक्त आहेत. तसेच शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व अतिविशेषोपचार रुग्णालय, नागपूर येथे वरीष्ठ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची २ पदे मंजूर असून दोन्ही पदे रिक्त आहेत. तसेच कनिष्ठ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची ४ पदे मंजूर असून २ पदे तात्पुरत्या स्वरूपात भरण्यात आली असून २ पदे रिक्त आहेत. या सर्व वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे वेतन त्या त्या आस्थापनेमार्फत काढण्यात येते.

(३) हे खरे नाही.

(४) स्थानिक स्तरावरून सदर वैद्यकीय अधिकारी यांची पदे तात्पुरत्या स्वरूपात भरण्यात येत असल्याने चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.